

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

ועדת איכות הסביבה

שהתקיימה ביום ב' – 29.04.2019, שעה 18.00

במשרדי הרשות לאיכות הסביבה, דיזנגוף 200

שוש בלו-

איה קובי -

סטנוגרמה

מנהלת לשכת חבר המועצה עו"ד ראובן לדיאנסקי

עיריית תל-אביב-יפו

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

נכחו ה"ה:		
עו"ד ראובן לדיאנסקי - יו"ר		
		<u>חברי הועדה ה"ה:</u> <u>מוזמנים ה"ה:</u>
מיכל נהרי	ורד קריספין רמתי	איתן בן עמי
עינת גפן סגל	גליה חנוך רועה	משה חיים
אור ביגר	גיא דקניט	מורן שמבר
דניאל גורדון	יונתן הרניק	שרון גרינבלט
אסנת בנימין כהן	טניה דדון צור	שולמית בליך
סיגל הרטשטין	זהבה ארזואן	יעל גרינברג
		סיגל נאומן

על סדר היום:

התכנסות	18:00 – 17:45
דברי פתיחה	18:15 – 18:00
סגן ראש העיר ויו"ר הוועדה, עו"ד ראובן לדיאנסקי	
הצגת פעילות והצגת תוכנית העבודה לשנת 2019	18:45 – 18:15
של הרשות לאיכות הסביבה וקיימות	
איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכה"ס וקיימות	
דיון – שאלות ותשובות	19:00 – 18:45
דד ליין 2020: היערכות לשינוי האקלים	19:20 – 19:10
ורד קריספין	
אירוויזיון ירוק	19:30 – 19:20
נציג הרשות לאיכות הסביבה	
דיון – שאלות ותשובות	19:45 – 19:30
דברי סיכום	20:00 – 19:45

* * *

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

שלום לכולם. אני מודה לכולם שבאתם. זאת הישיבה הראשונה של הוועדה לאיכות הסביבה של עיריית תל אביב. למי שלא מכיר אותי – אני ראובן לדיאנסקי, ממונה על תחום איכות הסביבה, שפ"ע, קיימות, טבע עירוני ובעלי חיים.

אנחנו מתארחים היום במשרדי הרשות לאיכות הסביבה של עיריית תל אביב, לימיני יושב מר איתן בן עמי שהוא מנהל הרשות.

בישיבה הזו אנחנו נשמע גם את תוכנית העבודה של הרשות לשנת 2019, גם את הנושאים העיקריים שהרשות עוסקת בהם. סדר היום. על המסך, אפשר לראות מה יהיה המשך סדר היום.

נקבל איזו שהיא תמונת מצב לגבי פרויקט 'ארוויזיון ירוק'. יש עבודה שכבר מספר חודשים שוקדים עליה כדי – איך להפוך את האירוע הגדול הזה והחשוב הזה ליותר ידידותי לסביבה, שממנו אנחנו מאד מקווים שתהיה איזו שהיא למידה או יהיה איזה שהוא סל כלים שגם באירועים הבאים העירוניים, הציבוריים, במתקנים השונים יהיו עקרונות סביבתיים על כל המשמעות שלהם.

לשמאלי נמצא חבר המועצה החדש משה חיים, שהוא נכנס בסיעת ש"ס במקום הרב נתן אלנתן, שפרש מהמועצה, והוא חבר הוועדה לאיכות הסביבה. וזו בכלל הוועדה הראשונה שלך בעירייה, אז כבוד הוא לנו.

מר משה חיים:

למען הגילוי הנאות, אני לא אדבר הרבה, אבל יש מה ללמוד, זה בטוח.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

נפתח בברכות.

מר איתן בן-עמי:

כמה ברכות: עדי התחתנה לפני כשבוע וחצי, היתה 'אחלה' חתונה, כמעט כל עובדי הרשות היו. ורד קריספין נבחרה לפני שבוע פחות או יותר להיות הסגנית שלי, שזה תפקיד חדש ברשות ומאד חשוב, שתיכף תראו למה צריך אותו ומה הסיבות שגרמו לרה-ארגון ברשות לאפשר לנו לקבל סגן.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

נעשה סבב שמות ונעשה את זה קצר – שם, עיסוק, מקום, מה שאתם רוצים להגיד בקצרה כדי שקצת נכיר.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

עדי עטיה:

עוזרת לנושאים לענייני הרשות.

מר דניאל גורדון:

דניאל גורדון – יחסי ציבור.

מר יונתן הרניק:

מר יונתן הרניק – אני פותח עסק בנושא איכות הסביבה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

איה, מי שלא מכיר, כדאי להכיר, איה היא מנהלת הלשכה שלי. וענבר, היא העוזרת המקצועית שלי.

גב' מורן שמבר:

אני מורן, אני מנהלת את עמוד הפייסבוק תל אביב יפו הירוקה כבר שנים.

גב' זהבה ארזואן:

אני זהבה, אני מקרית ספר, רכזת קהילתית, הייתי חברה בוועדה 5 שנים של איכות הסביבה ולמען בעלי חיים.

גב' אור ביגר:

אני אור, מהרשות לאיכות סביבה וקיימות.

גב' יעל גרינברג:

אני יעל, אני תושבת העיר, גרה קרוב ובאתי לשמוע.

גב' גליה חנוך רועה:

אני גליה, מנהלת החברה להגנת הטבע וחברת הועדה בתל-אביב יפו.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

גב' שרון גרינבלט:

אני שרון גרינבלט מובילה לחדשנות עירונית.

גב' מיכל נהרי:

אני מיכל נהרי, אגרונומית מחלקת גנים ונוף בעירייה.

גב' ורד קריספין רמתי:

אני ורד קריספין רמתי, נבחרתי עתה לסגנית ראש הרשות.

גב' עינת גפן סגל:

עינת גפן סגל, אני מנהלת תחום הקיימות פה ברשות לאיכות הסביבה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

וטבע עירוני. זה מאד חשוב.

מר גיא דקניט:

גיא דקניט, אני עובד ברשות לאיכות הסביבה.

גב' אסנת בנימין כהן:

אסנת בנימין, אני מתעסקת בבנייה ירוקה, ניהול פרויקטים, מציקה לכולם בנושא העצים של ארלוזורוב.

גב' טניה דדון צור:

טניה דדון, אני עוזרת להציג על העצים. אני גם פעילת אופניים. אני מורה לאנגלית והייתי גם רכזת זה"ב, אז אני מאד בעניין של תשתיות טובות ותרבות רכיבה ותרבות תחבורה נעימה ומכבדת בהקשר הסביבתי.

גב' שולמית בליך:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

שולמית בליך, אמא של אורי דן, השתתפנו יחד, בקורס משכונה קיימת לשכונה מקיימת ועוסקת בהטמעת ערכים ירוקים בגני ילדים, גם עם החברה, גם עם "ירוקצ'יק".

הצגת פעילות והצגת תוכנית העבודה לשנת 2019 של הרשות לאיכות הסביבה וקיימות

איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וקיימות

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו נתחיל בנושא הראשון שזה הצגת הפעילות ותוכנית העבודה של הרשות לשנת 2019. אחד מהתפקידים של הוועדה לאיכות הסביבה זה בעצם גם להביא איזה שהם דגשים שהם בתוכנית העבודה של הוועדה לקראת כל שנה. כיוון שהשנה או השנה שחלפה היתה שנת בחירות, אז כל האישור של התקציב ושל תוכנית העבודה התעכב, והעירייה אישרה את הכול במרץ. אנחנו כבר במאי. לקראת השנה הבאה אנחנו נשב ונסדיר איזה שהם קווים כלליים ואיזה שהם נושאים שהיינו רוצים לשים בהם דגש לקראת שנת העבודה ב-2020. כרגע יש תוכנית עבודה שאושרה על ידי מועצת העיר ועל ידי הנהלת העירייה ואיתן יציג אותה. ובאמת הוא ייגע גם בפעילות השוטפת של הרשות וגם בנושאים שהשנה הולכים להתעסק איתם ובהם בצורה הרבה יותר מערכתית ומשמעותית.

מר איתן בן עמי:

הרשות היא גוף לא גדול. זה גוף מטה של עיריית תל אביב. אנחנו עובדים כמעט בכל דבר שאנחנו עושים בשיתוף פעולה עם גופים אחרים בעירייה או מחוץ לעירייה, כי קיימות ואיכות סביבה זה הרבה מעבר לתחומים קטנים. זה תמיד משולב במשהו. בואו נתחיל. כאן אני מציג איזה שקף שמראה פחות או יותר בשמש את שלל הנושאים שאנחנו מתמקדים בהם. אני לא אכנס, כי כל עיגול כזה מתפצל לעוד שמש בפני עצמה, וככל שאנחנו מעמיקים בנושאים, יש יותר ויותר דברים שאנחנו עושים. מה שאני אעשה, אני אגע בחלק מהדברים המרכזיים שעבדנו בשנת 2018, כדי שתקבלו טעימה פחות או יותר ממה שקורה פה ונראה איך אנחנו גם נערכים ל-2019. אחד הדברים המרכזיים והחדשים שנוספו לרשות לאיכות סביבה בשנת 2018, בעקבות חתימה של העיר עם אמנת C40, זה הערים הגדולות בעולם שהחליטו שהם יהיו סביבתיות. מי ששם לב, ראובן גם שם לב ושלח לי

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

את זה במהלך היוזיקאנד', ניו יורק הכריזה על ניו יורק ירוקה, על מה הם הולכים לעשות על מנת להכין תוכנית הסתגלות לשינויי האקלים וכו'. אנחנו פה ברשות, אני מתכלל את הפעילות הזאת עם כל הגורמים העירוניים האחרים. יש לנו פה בערך 12 עד 14 קבוצות מקצועיות, שזה החל מקבוצות של אנרגיה ירוקה, הליכתיות ואופניים, בנייה ירוקה, מזון, 'קלינטק' שורד אחראית, נושא של אפס פסולת שאורי יחד עם מנהל התברואה אחראים וחזרו מסויר באירופה לא מזמן על איך מנהלים את זה. אתם יכולים לראות פה את שלל הקבוצות, כשהמטרה המרכזית זה נקרא 'דד לין 2020' בשפה של ה-C40, צריך להכין ל-2020 איך העיר נערכת להסתגלות לאקלים, יש כבר כמה דברים שהעיר חתמה עליהם, ראש העיר, רגע לפני אנשים למען אקלים, חתמנו על זה שעד 2025 כל מבני העירייה יפעלו מאנרגיה מתחדשת. חתמנו על שאיפה עד 2030 לאפס פסולת להטמנה, וחלק ממה שתשמעו על הארוויזיון הירוק זה איך העיר נערכת, מתחילה להיערך בשיטתיות לטובת הנושא הזה.

אחד הדברים שנכנסו אליו זה נושא של העצמת נשים בתחום, זה נקרא women4climate. מי שמובילה את זה, זו ראש עיריית פריס אן אידלגו, היא גם היו"ר של הארגון הזה, שבתוכו אנחנו מעודדים גם יזמיות בתחומים שונים, בעיקר באנרגיה, איך מייצרים אנרגיה חלופית. יש לנו אנרגיה מגלי ים, יש לנו טורבינות רוח מפאנלים סולאריים אופקיים, כל מיני דברים. והשנה השתתפו כמעט משלחת של 18 בנות בפריס, שהזוכה היא זוכה מתל אביב, ב-tech challenge מה שנקרא, שזה הפקת אנרגיה מגלי ים, וזה ממש מכובד מבחינתנו. הארוויזיון הירוק, אחרי זה אתם תשמעו מה אנחנו עושים, אבל זה בהחלט, כמו שראובן אמר, אנחנו מסתכלים על זה כאל אתגר איך זה לא יהיה הדבר, אלא איך זה יהיה הבסיס לכל מה שהעירייה תעשה בעתיד שיהיה הרבה יותר סביבתי ויותר מקיים. אחרי זה גם אור וגם גיא שמתעסקים בזה יציגו את זה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בכלל, רק הערה אחת לגבי הארוויזיון. הארוויזיון ברמה המקומית יש לו המון חשיבות לגבי מיצובה של תל אביב ושל המדינה בכלל בעולם. אבל ברמה המקומית, עיריית תל אביב מנסה להפוך את הארוויזיון למחולל שינוי בהרבה מאד תחומים. וזה למשל אחד הנושאים שהוא אמור לחולל שינוי ולהישאר איתנו גם אחרי ה-18 במאי.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

מר איתן בן עמי:

אנחנו נפיק בסוף האירוע, צריך גם להפיק דו"ח לאיגוד השידור על מה היה סביבתי בארוויזיון, אז אנחנו עובדים על זה בכל מיני זוויות. זו ההתייעלות בבנייני העירייה, שלמעשה עובדים על זה צוות שלם, שהצליח סוף סוף לדעת מה מבנה העירייה, מי משלם חשמל למי, ועכשיו יכולים להיכנס לעבודה של – או קיי, אז מה קו האפס שלנו? כמה אנחנו מבזבזים? ומפה איך אנחנו מתחילים להתייעל, החל מחיישני תנועה שיפסיקו מזגנים, לצורך רק אנרגיה, להשתמש בכל מיני שיטות כמו פה. ביום אנחנו לא צריכים פה אור בכלל וכו'.

עדכון מפת הרעש – אנחנו גם אחראים על כל תחום הרעש ממקורות שהם לא אדם. כי רעש מאדם זה משטרה ופיקוח. אנחנו אחראים על מוסיקה ורעש מתחבורה או מעסקים וכו'. אחד הדברים שמשתמשים בהם בבינוי בכלל, זה לפי מפת הרעש שאנחנו יוצרים לכבישים, איך מתכננים – איזה חלונות, איזה מרחק מהכביש, האם בית ספר יכול להיות על צומת מסוימת או לא יכול להיות על צומת מסוימת. ואם כן, איזה מיגון הוא צריך וכו'. אז אנחנו עשינו עדכון של המפה, של כל הרחובות של תל אביב, זו עבודה עבודה, ועכשיו היא נכנסת למפת ה-GIS העירוני, שכל מי שרוצה יכול להיכנס ולראות מה מפלסי הרעש שאנחנו חושבים שיש בכבישים אלו ואחרים. זה דבר אחד.

תכנון סביבתי – זה דבר שמאד התפתח בשנה וחצי האחרונות, לשמחתי, בעיקר בעקבות תוכנית תל אביב 5000. הרי מאד דרישות מניעה של מטרדים סביבתיים, שנעשה אותם כבר בשלב התכנון הראשוני. הצלחנו להגיע, אפילו שהמתכנת הסביבתי שלנו נמצאת בדיונים הראשוניים אצל מהנדס העיר כדי כבר שם לתת הערות לכל מיני דברים שקשורים ברעש, קרקעות וכו'. זה מביא לנו הרבה יותר עבודה וגם אני מאד שמח להגיד, שגם בעירייה, גם באגפי התכנון, הרבה יותר פתוחים לנושא של תכנון סביבתי נכון, כדי למנוע בעיות בעתיד, וזה מאד עוזר לנו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

תוכנית 5000 זו תוכנית המתאר של העיר, מי שלא מכיר, בעצם תוכנית שמסדירה את ההסתכלות האסטרטגית של הבינוי בעיר במקומות השונים, גם לפי יחידות דיור וגם לפי אזורים מוטי עסקים שהיא נותנת איזה שהוא סוג של ודאות תכנונית פחות או יותר לציבור, ליזמים, לכל מי שבעצם רוצה לדעת ולראות איך העיר הזאת אמורה להיות בשנים הקרובות מבחינה תכנונית. היא לא תוכנית שמכוחה אפשר לבנות, צריכים תב"עות או תוכניות בניין עיר לכל מקום ומקום שהוא מקום בילוי רלוונטי, אבל היא נותנת

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

הסתכלות של איך אנחנו רואים את תל אביב נבנית בשנים הקרובות. כי זה כמו כל ראשי התיבות של הצבא, כשאתה רואה תא/5000 – היא לא יודעת מה זה תא/5000.

מר איתן בן עמי:

נכון. מיכל, אתם מדברים על תוכנית טבע עירונית?

גב' מיכל נהרי:

אנחנו נותנים רק טעימות.

מר איתן בן עמי:

או קיי, היא תתן אחרי זה את הטעימה, אבל מה שחשוב, שבתוכנית הטבע העירוני, אתרי הטבע העירוניים שהמועצה אישרה לפני לדעתי כבר שנתיים, חמישים ומשהו אתרים ברחבי העיר, גם פה המתכננים צריכים להתחשב בטבע העירוני באתרים הייחודיים, שגם אפשר לראות אותם באתר העירוני, זה מופיע שם למה בחרו אתר, מה יש בו וכו', ובהתאם לתכנן את השכונות או מה שבונים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

וגם לא פחות חשוב זה להנגיש אותם לציבור. אתר טבע לא מונגש,

מר איתן בן עמי:

אני כאן בקטע התכנוני ואני לא רוצה לקחת להם את הקטע הזה. מפת הקרקעות – גם פה, יש בתל אביב רצועה מאוד גדולה של החרושת, זה הולך מכיוון דרום העיר, כמעט על כל איילון, איפה שהיו התעשיות הצבאיות, שהקרקעות מזוהמות והטילו הרבה מאוד מגבלות על מה אפשר ומה אי אפשר לעשות בקרקעות. למעשה עשינו פה, מי שאחראי אצלנו, הממונה על תחום הקרקעות, יחד עם המשרד להגנת הסביבה, כמעט 700 דגימות, ששמו מפת קרקעות חדשה ומעודכנת שעל פיה אפשר היה לשחרר הרבה מאוד קרקעות לבנייה, מה שאי אפשר היה לעשות עד עכשיו, אפשר לעשות כבר דברים בתת הקרקע בחלק מהמקרים, משחררים לכאורה איטום שזה מאוד יקר וגם מאריך את התהליך התכנוני והביצועי של הבנייה, אז זה גם כן משהו שאנחנו עושים ומאפשרים לעיר להתפתח בהתאם. לא לעשות

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה

טעויות ולבנות על מקום של קרקע מזהמת, שקרקע יוצר הרבה מאד בעיות לעתיד. אז יש לנו מישהו שאחראי על זה.

צמצום זיהום אוויר בכלל – יש לנו צוות בין משרדי, עם משרד התחבורה והמשרד להגנת הסביבה, שכבר כמעט שנתיים מתכנס כמעט 3-4 פעמים בשנה, כבר היו כמה מפגשים גם אצל מנכ"לי המשרדי, כשהמטרה היא איך לצמצם את זיהום האוויר בתל אביב, בעיקר מתחבורה. זה אחד הדברים שאנחנו העלינו ואנחנו התלבשנו עליהם ואנחנו חלוצים פה, זה איך לעשות את הצמצום הזה מכלי צמ"ה. כל הכלים ההנדסיים שנמצאים באתרי הבנייה, הם מזהמים הרבה יותר ממכוניות לפעמים, ולכן אנחנו בניסוי ראשוני בכלל בארץ, מתקינים פילטרים כאלה על טרקטורים של העירייה, עם הטכניון שיעשה לנו בדיקה איך זה עובד וכו', כדי להתחיל לוודא שכלי צמ"ה, גם עירוניים, אבל אחרי זה גם מה שיהיה באתרי הבנייה פה, יזהמו פחות. אז זה דברים שאנחנו עוברים עליהם, הרבה מאד 'אמבוישים' למכוניות אנחנו עושים עם המשרד להגנת הסביבה, מביאים יחידות, מורידים מכוניות מהכבישים כמה שניתן.

אנחנו עובדים על נוהל פינוי חומרים מסוכנים מהמרחב הציבורי. זה תפקיד שאנחנו עושים אותו, אז אנחנו מפתחים נוהל איך עושים את זה כדי שלא יהיו מפגעים פה.

סקר אזבסט – הנה, אפרופו מי שאל אותי על האזבסט – זה התחיל לנו, כמו בכל מקום, אין מה לעשות, יש הרבה דברים חשובים, רק כשקורה משהו שהוא על סף אסון או דברים כאלה אתה יכול לקדם דברים. הרסו את בית לסיין ולא שמו לב שיש שם מלא אזבסט, נאלצנו לעצור את העבודות באמצע. היה שם מבנה מסוכן שכמעט התמוטט. ומה הצלחנו ליצור נוהל שלפני שמפנים כל בניין, צריכים לעשות סקירה של אזבסט, צריך לבוא סוקר מקצועי להגיד אם יש או אין, כי לא תמיד יודעים אם יש, ואם יש – איך מפנים אותו, לפי הנהלים ולפי כל הדברים האלה. זה מתחיל לעבוד בצורה מאד יפה. היה לנו מקרה גם בגן ילדים בצפון העיר, שהצלחנו לעשות עכשיו פינוי בחול המועד, גג ענק של אזבסט. גם במבנה של בזק, שהיו הרבה מאד קולות שם. אז זה דברים שאנחנו עושים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יש לנו בעיה עם היתרי הבנייה, נכון?

מר איתן בן עמי:

נכון. עדיין זה לא נמצא, עדיין יש מה לעשות, אבל כבר יותר טוב ממה שהיה. עדיין אנחנו שם.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אבל אפשר להסביר את זה, להוסיף שורה שזה יהיה חלק מ –

מר איתן בן עמי:

רובי רצה שהעניינים ירוצו, לראות איך זה עובד, כי סך הכול הסוקר, זה יכול לעלות, לא יודע מה, 2,000 שקל כאילו, ואתה חוסך לעצמך,

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זו לא בעיה שלי.

מר איתן בן עמי:

כן, אני אומר, אבל זה לא שאתה מטיל עליו עכשיו איזו מטלה שהציבור לא יכול לעמוד בה, 100 אלף שקל. מדובר על אלפים בודדים.

תו ירוק לעסקים – יש לנו פה יחידה שעוסקת עם העסקים. יש לנו בערך משהו כמו 120 עסקים שעברו תחת ידינו, בערך 80 קיבלו את התו. זה תו שחברה חיצונית באה ונותנת לעסק, שהתייעל אנרגטית, שהפחית צריכה בפלסטיק, שלא משתמש בה בקשיות, שמשתמש בתוצרת מקומית, שהפחית את הכניסה ויציאה של משאיות הספקה. רשימה מאד מכובדת של דברים שהוא צריך לעשות. אנחנו בעקבות זה קיבלנו מהאוו"ם אפשרות לפתח אפליקציה, קיבלנו מהם כמה עשרות אלפי דולרים וממשיכים להשקיע בנו. גם העיר השקיעה ב-matching. היום למעשה יצרנו אפליקציה שהעסק עצמו יכול לעשות את זה do it yourself עם סוג של help desk שאנחנו נותנים לו איך להתקדם בדבר הזה. דבר מאד ייחודי, שכרגע הוא ממש, חנכנו את זה ממש לאחרונה, הוא יתורגם לאנגלית ולעוד שפות והם יפיצו את זה. זה כבוד גדול ליחידה שלנו שעוסקת בזה, שהכול תחת עינה. אז זה התו הירוק. עשינו את זה בעסקי מסעדות ובארים, עכשיו אנחנו נכנסים למשרדים וגם מוסכים.

פסולת אלקטרונית בבתי הספר – אור אחראית על זה – יש פה הרבה מאד פסולת שלא תמיד יודעים מה קורה איתה. הצלחנו להסדיר את – איפה מפנים את הפסולת, שמי שיש אצלו לכאורה מקום יודע שיש לו מקום. אם יבוא אזרח, הוא לא יגיד לו – על מה אתה מדבר איתי? אנחנו עדיין לא עדכנו לגמרי באתר העירוני, אבל זה בקרוב עומד להיות שם. עשינו פרויקט מאד גדול ב-30 בתי ספר, שחילקנו להם כמו חלליות,

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה

הם מילאו את זה בפסולת אלקטרונית. היום קיבלתי מאור תמונות מבית ספר הגליל, הם שמים את זה בתערוכות. בסך הכול הפסולת האלקטרונית, העלינו אותה במאות אחוזים. תל אביב בשנה האחרונה, גם בעקבות RDA וגם בעוד מספר פעולות שעשינו, עלתה כמעט ל-42 אחוז מחזור, אחרי הרבה מאד שנים של 17 פלוס מינוס. זה מאד מאד חשוב הדבר הזה ואני מקווה שרק נמשיך את התהליך. אנחנו עובדים עכשיו על טקסטיל, על צמיגים, נכנסנו לכל עסקי הפנצ'ריות שהבנו שהם זורקים את הצמיגים איפה שאסור. אז יש לנו פה עבודת אכיפה גם עם רישוי עסקים, גם עם תברואה, גם עם פיקוח, איך אנחנו מהדקים את האכיפה על נושא הצמיגים. בקיצור, אנחנו עוברים 'אייטס' ומטפלים בו.

אמנת מילאנו – העיר חתומה גם על אמנת מילאנו, זו אמנה שיצאה מהעיר מילאנו, מדברת על נושא של מזון בריא, אבל היא מדברת על מ-איך אתה מגדל את המזון, עד השינוע שלו לעיר, איך אתה משווק אותו בעיר, איך אתה אוכל בריא ואיך אתה מונע בזבוז מזון וגם בסוף איך אתה שולח אותו למפעל, כמו שיש לנו בחירייה, של חץ אקולוגיה, שמהזבל האורגני הוא מפיך אנרגיה. אז למעשה אתה בכלל לא מבזבז מזון, זה חלק מתהליך מאד חשוב. אגב, הצלחנו לסגור את כל המעגלים האלה, זה חלק מהדבר.

אני חייב להגיד, באמת, בכבוד רב אני חושב, ממש לפני יומיים הגיע אלינו מכתב, גיא עובד איתי מאד חזק על העניין הזה, אנחנו למעשה עכשיו למשך השנתיים הקרובות יושבי הראש של ועדת ההיגוי של אמנת מילאנו. זאת אומרת, זה ערים, רק בוועדת ההיגוי זה טורונטו, סיאול, ריו דה ז'נירו, מילאנו. אנחנו יושב הראש ונכוון, זה בעקבות האירוח ה-מאד מוצלח שהיה לנו שנה שעברה, אירחנו את הוועידה הבינלאומית הזאת. זה גם היה פרויקט לא קטן, בהצלחה רבה, ונתנו לנו את הכבוד להיות יושבי הראש. אז אנחנו נוכל לפעול ולוודא שתכנים מסוימים שחשובים מקודמים פה.

פה בעקבות זה אנחנו עושים למשל פרויקט מאד גדול של מניעת בזבוז מזון בדרום מזרח העיר. כי בסופו של דבר זה גם הוזלת עלות הקיום. כי בן אדם קונה קילו עגבניות, הוא זורק בדרך כלל כמעט רבע. כל דבר, 25-30 אחוז אתה מבזבז. אז אנחנו עושים, אפילו ב'סופרים' מדריכים אנשים איך לקנות. למה אתה קונה קילו? תקנה 700. אתה צריך עוד – תלך עוד פעם, ואל תזרוק את השאר.

בקיצור, יש פה הרבה עבודה לעשות. יש לנו צוות מאד מאד מקצועי, שמשפיע גם על כל מה שקורה ביובל חינוך, שהם אחראים על כל המזון שגני הילדים מקבלים. עכשיו אנחנו מנסים לעבור מכלים חד פעמיים לכלים רב פעמיים. יש לנו כבר ניסיון גם של ערים אחרות. הרבה מאד פעולות, גם שהמזון יהיה יותר בריא, גם שלא יבזבזו מזון, גם שלא יהיה פלסטיק. אוסף שלם של דברים. גם קשישים בתוך העסק הזה. שלב של מהנקה למוצק אנחנו נמצאים שם, all over the place מה שנקרא.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

קיימות – אני אעביר לעינת, שהיא אחראית הקיימות, למרות שכמה מהדברים שאמרתי עדיין תחת
אחריותה, אני פשוט מנסה להריץ את הדברים, אבל עינת קצת, כמה מילים על קיימות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

לפני עינת, יש למישהו שאלות על החלק הראשון?

קריאה:

יש שאלות, אבל אולי נשאיר את זה לסוף.

מר איתן בן עמי:

כן, יש שלושה חלקים, אז תמשיכי, עינת. זה רצף כזה.

גב' עינת גן סגל:

יש רצף ויש עוד נושאים נוספים שאיתן ימשיך איתם.

אתם רואים כאן את הנושא של חודש הקיימות. חודש הקיימות היה עכשיו לאחרונה בחודש מרץ ועשיתי פה
איזו שהיא רשימה מאד חלקית של האירועים הגדולים שקידמנו. חג פורים זימן לנו הרבה אירועים של
חידוש תחפושות ויצירת כל מיני אביזרים שקשורים לזה ושימוש חוזר. היו הקרנות חגיגות של סרטים.
אירועים של קפה תיקונים – זו יוזמה שאנחנו קידמנו אותה בחודש הקיימות, אנחנו מקיימים אותה לאורך
כל השנה, שבה ליקטנו חבורה של אנשים בעלי יכולת, מתנדבים, שיוצרים את האירועים, אנשים באים,
מביאים עזרים לתיקון, מביאים נושאים שונים, וזה מאד מאד מוצלח. אנחנו עושים את כל הדברים האלה
בשיתוף פעולה מאד גדול עם המרכזים הקהילתיים. אנחנו נותנים את התמיכה לאירוע, אבל המרכזים
הקהילתיים מובילים את זה. אני חושבת שזה סימן לשיתופי פעולה מאד ברוכים פה בעירייה.
היה לנו עם שרונה מרקט שיתוף פעולה מאד יפה של שווקי אוכל וסדנאות של מזון. היה ערב הוקרה
לפעילים. מצעד האקלים שהיה מאד גדול השנה והביא, 5,000 לדעתי דיברו שם, או 3,000, סדר גודל. גם כן,
היינו חלק מההובלה, עם החברה להגנת הטבע, מגמה ירוקה כמובן, היה מאד מוצלח.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

אני רוצה להגיד באופן כללי על הקיימות, שבעצם מה שאנחנו עושים פה זה לחבוש את המשקפיים על כל הנושאים. והנושאים שאני מקדמת דרך הרכזים שלי, זה בעצם באמת לתת את המשקפיים לאנשים ואת הפעולות שלהם ביום יום, שישתכלו עליהם בצורה סביבתית.

אז שכונות מקיימות, שזה אחד מפרויקטי הדגל שלנו, יש לנו השנה כבר 8-9 שכונות, תלוי איך סופרים. בכל שכונה כזו יש לנו רכוז או רכזת מקומית, שהיא בעצם פועלת במרכז הקהילתי, אבל היא השגרירה שלנו בשטח. היא מקבלת מאיתנו את התמיכה המקצועית, אבל היא חלק מהמרכז הקהילתי. וזה היופי, שדרך המרכז הקהילתי היא מגיעה לקהילה המקומית ובעצם רותמת, תומכת בפרויקטים שהתושבים מובילים. זו אחת היוזמות באמת היותר חדשניות שהתחלנו לפני שנתיים בסך הכול והיום כבר יש לנו צוות של 8 רכזים כאלה ואנחנו ממש רואים את השינויים.

מר איתן בן עמי:

היופי בפרויקט הזה, שאנחנו לא באים לתושבים להגיד להם מה צריך, אלא מלמדים אותם מה זה קיימות, חושפים להם את כל התחומים, חלק שהראית וחלק שעדיין לא חשפנו, ואז הם לומדים על היכולות העירוניות בקטע הזה, כדי לא לחלוט דברים שהם לא, מה יחידות עירוניות שונות עושות? ואז הם מחליטים בתוך השכונה במה לטפל. מה נראה להם שזה הדברים שהם יכולים לטפל בהם, ואז אנחנו תומכים בהם. נגיד בשפירא, רצו בכלל לשפץ את מסילת ישרים, שזה הרחוב הראשי, ולשנות לו את האופי שיהיה יותר מקיים, שאנשים יילכו, שיהיה שם יותר ירוק ויותר צל וכו', אז הבאנו את אדריכל העיר ועוד כל מיני אנשים ועכשיו יש תכנון חדש לכל הרחוב. אז על ספקטרום מאד רחב של עשייה.

גב' טניה דדון צור:

אני רוצה להבין, הרכזים הם למעשה עובדי מתנ"ס?

גב' עינת גן סגל:

היופי שזו העסקה או עבודה משולבת. זאת אומרת, אנחנו שותפים, אנחנו חצי חצי בעצם, אם לדבר על צורת ההעסקה, זה חצי חצי. חצי הרשות לאיכות הסביבה וחצי המתנ"ס. ומפה אנחנו יכולים לתת את התכנים המקצועיים, המתנ"ס.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

מר איתן בן עמי:

הוא עובד שלהם, אנחנו ספקי התוכן.

גב' עינת גפן סגל:

והמרכז הקהילתי בעצם שם הם נמצאים. שיתופי הפעולה האלה הם לא רק טכניים, הם עם ערך מאוד גדול בשטח עצמו. וכמו שהוא אמר, התושבים עצמם בעצם מובילים את מה שהם רוצים להוביל בשכונה, וזה היופי.

ואם לדבר עוד על תושבים, היו לנו גם קול קורא שקיבלנו מהמשרד להגנת הסביבה, איזה שהוא תקציב מאוד יפה, והוצאנו בעצם את הקול קורא לתושבים וחזרו אלינו קבוצות תושבים, עם פרויקטים. נבחרו 8 קבוצות. זה במסגרת קול קורא של המשרד להגנת הסביבה, איזו שהיא תוכנית שנתית שאנחנו מדי שנה מקבלים תקציב לטובתה. העירייה גם כמובן נותנת matching לעניין. אנחנו כתבנו את ה-קול קורא, הפצנו אותו לתושבים, ובהתאם לקול קורא, שהגדיר בדיוק איזה סוג של פרויקטים, איזה סוג של תמיכה אנחנו נותנים, מה גודל הקבוצה, כמה זמן היא פועלת, היו ממש קריטריונים. הקמנו ועדה, גם, היתה נציגה של המשרד להגנת הסביבה, היו נציגי תושבים, נציגים מיחידות עירוניות.

מר משה חיים:

ועדי שכונות כאלה?

גב' עינת גן סגל:

לא. היתה ועדה עירונית שבחרה, מקצועית בעצם, שבחרה את הפרויקטים. הקבוצות באו, הציגו בפנינו. זה משהו שאני מאמינה שאנחנו גם נמשיך בשנים הבאות.

מר איתן בן עמי:

היו 8 קבוצות, כל קבוצה קיבלה 20,000 שקל.

גב' עינת גן סגל:

20,000 שקל, שעכשיו לאורך השנה הם הולכים להוציא, שוב, על הפרויקט שהם הגדירו והם רוצים להוביל.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

מר משה חיים:

שהם בעצם חושבים שהכי חשוב מבחינת איכות סביבה.

גב' עינת גן סגל:

כן, בנושאים שונים. יש שם תחומים של מטבע ועד חינוך סביבתי. הקמה למשל איזו שהיא ספריה בבית ספר, הולכים להקים ספריה לשימוש חוזר, של חפצים שונים. כל מיני רעיונות. הנושא של מובילות ירוקה זה היכולת שלנו להוביל שינויים לתוך בתי הספר וגני הילדים, בעצם במערכת החינוך. יש לנו ב-54 בתי ספר יסודיים את התוכנית של מובילות ירוקה. יש צוות של מדריכות שמגיעות לבתי הספר. זה משהו שהוא כבר באמת, משהו כמו 20 או 25 שנה לפחות אנחנו מובילים בבתי הספר. החידוש השנה זה הכניסה גם לבתי ספר של החינוך המיוחד וגם לבתי ספר של החינוך העל יסודי, שזאת עבודה שפחות היתה בשנים האחרונות והשנה כבר 5 בתי ספר בחינוך המיוחד שאנחנו פועלים בהם. ובעל יסודי, גם, יותר מ-10. בעל יסודי אני עוד אציין שיש את התוכנית, מי שידוע, בכיתה י' יש להם מחויבות אישית. ואנחנו עכשיו יוצרים את הקשר בין העמותות וארגונים בעיר לבין תלמידים שרוצים לעשות מחויבות אישית.

מר איתן בן עמי:

אנחנו נמשיך. בקשר שלנו במה שענית עובדת עם הרכזים מול התושבים, אנחנו באמת נמצאים פה עם הפנים לתושב. עכשיו בדיוק שרון ומיכל יגידו מה הן עושות, ממשיכות הלאה.

גב' מיכל נהרי:

שלום לכולם. כמו שאמרתי, אני מיכל נהרי, אני מהאגף לשיפור פני העיר ובעצם יש הרבה מאד עבודה שנעשית בין האגף שאני עובדת בו לבין הרשות לאיכות הסביבה. מה שנראה כאן במצגת זה ממש ממש טעימה מאד מאד קטנה, כי העשייה היא הרבה יותר גדולה, פשוט אין לנו זמן להראות את הכול. כמו שכבר הוזכר כאן, יש בתל אביב אתרי טבע. אם בעבר בכלל שאלו את השאלה – האם יכול להיות טבע בעיר? היום אנחנו כבר לא שואלים את השאלה הזאת.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

בשנת 2012 היחידה לתכנון אסטרטגי, שזו יחידה שמתכננת לטווח ארוך, ערכה סקר טבע ל-52 מכלולים ובעצם היא סימנה את המקומות שבהם יש ערכי טבע, ואנחנו הלכנו ובעזרת תכנון אדריכלי וייעוץ אקולוגי, הלכנו ושיקמנו אתרי טבע בעיר ואנחנו ממשיכים לעשות את זה, לשקם ולשמר. כמו שאמרתי, אני בעצם מראה לכם בעיקר את הדברים שאנחנו עוסקים בהם בשנה הקרובה, מה עשינו ומה נעשה.

אחד הדברים שהאקולוג שלנו, ליאב שלו, סימן לנו, זה בעצם לעבוד על מה שנקרא מסדרונות אקולוגיים. מה זה מסדרונות אקולוגיים? קודם כל, יש מסדרונות ארציים ואחרי זה אנחנו רוצים להתחבר אל מסדרונות עירוניים מקומיים. בעצם זה מסדרון שמאפשר מעבר לבעל חיים, לא תמיד הוא חייב להיות קרקעי, הוא יכול להיות גם מסדרון של מעופפים – של ציפורים, של חרקים שמאביקים, של פרפרים וכך הלאה. כאן אפשר לראות דוגמא מצפון תל אביב – מצד אחד שכונת מעוז אביב, נתיבי איילון באמצע, נחל איילון הוא חלק ממסדרון, ובעצם מה אנחנו מנסים לעשות בעבודה הזאת? אנחנו מנסים לראות איפה יש אתרי טבע. למשל, יש לנו פה, בשכונת מעוז אביב יש פרויקט שהתחיל לפני די הרבה שנים ברשות לאיכות הסביבה, פרויקט של תושבים של מעוז אביב, שנקרא השדה שלנו, ובעצם רוצים לחבר את המסדרון הזה של איילון עם השדה שלנו אל פארק הירוק. ואחר כך בהמשך אנחנו נרצה להתחבר ולהגיע אל המסדרון שנמצא בים. איך אנחנו עושים את זה? על ידי בעצם בחירה של צומח מסוג מסוים, צמחי בר וצמחים שמושכים ציפורים וכך הלאה. אחד הדברים שעשינו השנה זה בעצם עשינו טיפול מקומי במי נגר. יש לנו את חורשת בויאר. חורשת בויאר זו חורשה ברמת אביב, היא נמצאת על מפלס מעל דרך נמיר, ובעצם מתכנסים אליה שני רחובות ומנקזים אליה הרבה מאד מים.

היחידה לתיעול בעירייה ראתה בשנה שעברה שהיו פרקי גשם ממש חזקים, שבעצם אדמה נסחפה והיה שיטפון שהגיע מרחוב בויאר, דרך החורשה וירד למטה לנמיר, ובעצם באנו בפיתרון לא כל כך יקר, שתכנון ליאב שלו. עשינו קודם כל לאורך החורשה מעין נחל, שהמים מתנקזים אליו ומחלחלים לתוכו. וגם, פה בהמשך, יש מעין אגן ניקוז, מן בריכה קצת יותר רחבה. מילאנו את כל החפירה הזאת באבנים גדולות שנקראות בקלש ובעצם המטרה היא שהמים, שזו יכולה להיות כמות די גדולה, המים יתנקזו ויחלחלו אל מי התהום ולא ימשיכו לנמיר, יחלחלו או יעברו אל מערכת הניקוז. אנחנו רוצים שהמים יחלחלו. זו, אני מקווה, סנונית ראשונה ואני מקווה שיהיו לנו עוד פרויקטים כאלה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

מורן שמבר

דרך אגב, בפוסט שהעלינו התעניינו כבר בערים אחרות בדבר הזה. המון לייקים. זו הפתעת החודש.

גב' מיכל נהרי:

רק עוד מילה קטנה לגבי בויאר – יש במקום גינה קהילתית וכשסיימנו את הפרויקט, יחד עם הפעילים פיזרנו זרעי בר על מנת שיצמחו שם צמחי בר.

עוד פרויקט שעשינו, כיוון שרצינו לעשות מסדרונות אקולוגיים ובתוך עיר בנויה ובמיוחד במרכז תל אביב קשה לעשות את זה, אז החלטנו לעשות את זה בעזרת גומות העצים ואני מאד מקווה שכולכם ראיתם את אבן גבירול, ודי דווקא בקפלן בשנה שעברה. אבל אם תעברו היום באבן גבירול, המראה הוא פשוט יפהפה. יש שם פרחי בר מסוגים שונים ובאמת תוצאה יפה לעין.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה בשנה שעברה?

גב' מיכל נהרי:

זה שנה שעברה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

והשנה זה לא צומח?

גב' מיכל נהרי:

השנה זה צמח, אבל אנחנו היינו צריכים לזרוע. מנקים את הגומה ומפעילים מפוח והזרעים לא נשארים. עוד דבר שעשינו, התחלנו בזה שנה שעברה והמשכנו השנה, החלטנו, על מנת לחזק מסדרונות אקולוגיים, לחלק זרעי בר ופקעות. אז לא סתם באנו וחילקנו, כי ברגע שמחלקים אז כולם לוקחים, לא יוצא מזה הרבה. נתנו הסברים – מה זה טבע עירוני, ישבנו שעה שלמה עם תושבים וסיפרנו להם על טבע עירוני. הזמנו אותם, כמו שאתם רואים פה בשתי התמונות, ביד אליהו ובמרכז תל אביב, הזמנו אותם לחצרות שבחרנו ועשינו יחד איתם הדגמה איך מטפלים באדמה ואיך זורעים ואיך עושים תערובת כזאת של קרקע עם זרעים, ובסוף

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

האירוע הזה כל אחד יצא עם שקית זרעים ושקית של פקעות בר, והם הלכו ושתלו בחצר שלהם, וזו התוצאה, ככה זה נראה בסוטיין אחרי שזה התחיל לפרוח, בשלב יחסית מוקדם. ובלה גרדיה זה נראה ככה, אחרי הזריעה. זאת חצר שקיבלה זרעים ואנחנו בסתיו הקרוב מקווים שנרחיב את הפרויקט הזה. פארק החורשות בדרום תל אביב, זה בעצם מקום שיש בו הרבה מאד ערכי טבע, לא נדבר על כולם, אבל רצינו לדבר על יער המאכל.

יש פה פעילות של תושבים. מה זה יער מאכל? יער מאכל זה יער בעיקר של עצי פרי, אבל לא רק עצי פרי. שותלים אותו, מטפחים אותו ואחרי מספר שנים היער אמור ככה לגדול מעצמו, בלי שיטפלו בעצים וישקו אותם וידשנו אותם וכך הלאה. קבוצת תושבים פעילה נפגשה בעידוד הרשות, אחד הפעילים הוא אדריכל אז הוא שרטט את השרטוט הזה. עשינו בעצם מעין פיילוט, רצינו לראות אם הם רציניים. אמרנו להם – בואו תתחילו בשטח שהוקצה לגינה קהילתית, ואחרי שראינו שהקבוצה רצינית ופעילה והפעילות נמשכת, נתנו להם שטח נוסף, סמוך לגינה הקהילתית, ואתם יכולים לראות שהם נטעו עצי פרי ויחד איתם עשינו מן מקומות כאלה שמאגמים את המים. אנחנו סיפקנו סלעים שיהיו לישיבה והפעילות שלהם נמשכת. הם נפגשים שם בקביעות.

מר איתן בן עמי:

מיכל, תודה. מיכל היא פרטנרית נפלאה באגף שפי"ע, אין דברים כאלה.

שרון:

בהמשך לטבע העירוני, החלק שלנו ברשות בעצם מתבטא בגיוס הקהילה ובתי ספר וגני ילדים שמאמצים את אתרי הטבע. זאת אומרת, החלק של שפי"ע זה יותר התשתיות והחלק המקצועי. אנחנו בעצם, את השלב האחרון של השיקום עושים בשיתוף התושבים. חלק מהאתרים אנחנו עושים אירועים גדולים שהם בעצם אירועים עירוניים או קהילתיים שכונתיים וחלק אנחנו עושים, אנחנו בוחרים אתרים שהם ליד בתי ספר ואנחנו מביאים את בתי הספר לשם כדי שיאמצו את האתרים. את זה אנחנו עושים כל סתיו, את הזריעה והפקעות, באביב אנחנו רואים פריחה, ובקיץ אנחנו עושים איסוף זרעים לפני הקציר של ל"ג בעומר. גינות קהילתיות – זה אחד הפרויקטים הוותיקים של הקיימות ברשות, זה פרויקט שפועל 12 שנה. זו מערכת יחסים ארוכת טווח עם התושבים, גם כן, בשותפות עם אגף שפי"ע. יש 45 גינות קהילתיות כרגע בתל אביב. יש

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

גידול קבוע של בין 5 ל-7 גינות בשנה. אתם יכולים לראות פה את הפריסה בכל מיני אזורים, את הפריסה בכל תל אביב וגם את הגידול כל שנה. כרגע יש 45 גינות, פתחנו 3 חדשות רק בשנת 2019, אנחנו רק באפריל. בקצרה, זה סטרט-אפ שלנו, זו גינה שבעצם מונגשת לקשישים. זו גינה שהם לא צריכים להתכופף ולשבור את הגב, אלא הם פשוט מגננים בעמידה, או עם כיסא. זה במרכז הגאה בגן מאיר. גן נורא אסתטי, פיתרון יפה. זה גם כן שטח טבע עירוני, אחד היפים שיש בתל אביב, בעצם הכי מוצלח. אנחנו שואפים להגיע למראה הזה. זה גם גינה קהילתית בגינת האהבה. אפס התערבות, בטיפוח של פעילים של הגינה.

גב' מיכל נהרי:

בטיפוח הפעילים שהם קיבלו זרעי בר, פיזרו אותם וזה היה המקום הכי פורח בעיר.

גב' שרון:

הכי פורח ופשוט מקסים, כדאי לבקר שם. זה מתחת לאקירוב, עכשיו זה כבר טיפה פחות פורח.

מר איתן בן עמי:

גם מול אקירוב יש טבע עירוני, ביד לבנים.

גב' שרון:

כן. אולי אחר כך אני אביא מפות לחלק לכם.

פיילוט שעשינו השנה בט"ו בשבט, בשיתוף הגג של דיזנגוף סנטר. חילקנו 500 עצים ארץ ישראלים, שילדים מבתי ספר בתל אביב גידלו אותם במשך שנה שלמה. אספנו את העצים כשהם הגיעו לגודל מסוים, חילקנו אותם לתושבים ב-5 אזורים שונים בעיר, הם נחטפו, ואחרי שאנחנו נוטעים את העצים בעצם התחיל מחזור חדש של זריעה ושתילה של התלמידים לשנה הבאה. היה מוצלח. נראה לי שאנחנו נעשה את זה בשנה הבאה. עוד דבר אחד: אנחנו מארחים בסוף מאי כנס חקלאות עירונית, לדעתי הראשון שנערך בארץ. מאד מקיף, מאד מקצועי, עם המון מומחים מכל מיני מקומות, בשיתוף משרד החקלאות. מי שרוצה לבוא, תיקחו את המייל שלי ואני אשלח לכם את ההזמנה, כי זה בהרשמה מראש.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה

את תשלחי את ההזמנה ללשכה שלי, לבנות, והן תפצנה לחברי הוועדה והאחרים.

גב' שרון:

תודה. זה רק על קצה המזלג. יש עוד המון המון דברים.

מר איתן בן עמי:

אני רק יכול להגיד שהאקולוג שעובד איתנו, עובד עם הרשות לאיכות הסביבה, עם אגף שפ"ע ועם גני יהושע, קיבל הזמנה ואנחנו שולחים גם עוד מישהו מעיריית תל אביב, לכנס באוניברסיטה בפילדלפיה שיהיה ביוני, כדי שהם ילמדו איך עושים פיתוח עירוני בהתחשבות בטבע, כשהתושבים הם חלק מזה. יש פה איזה מודל.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זו תהיה הישיבה השניה של הוועדה שלנו.

מר איתן בן עמי:

נביא אותו, שיספר איך היה.

מחזור צמיגים – דיברנו.

פיזור סנסורים ברחבי העיר – זה דבר חדש שאנחנו נכנסים אליו. אנחנו צריכים הרבה מאד נתונים. אגב, חלק מהעצים למשל שהיא סיפרה עליהם, זה עצים שדיזנגוף סנטר הוא מרכז מסחרי מקיים, יש בו הרבה מאד עניינים של קיימות, ואחד מהם זה שתילת העצים, לאזן את פליטת גזי החממה של הסנטר, הם מגדלים עצים ושותלים אותם. זה כאילו איזון פחמני. הם עושים את זה חלק ממה שהם עושים. יש שם גם עוד דברים יפים. יש שם מקום מחיה לעטלפים ויש שם למעלה כל מיני הדגמות. יש להם גם מקום לדבורים. משתלה שמספקת לכל הסביבה. לדעתי זה הדבר האחרון. הסנסורים זה הדבר הבא עם אגף המחשוב.

מה שראיתם פה זה חלק ממה שנקרא, ואני אתן לכם את זה לעיון, חלק ממסמך 55 הנקודות. 55 דברים מרכזיים שהרשות קידמה בשנת 2018. עכשיו אני עובר לחלק מהדברים שאנחנו נלך לעשות ב-2019. קודם כל, הנושא של הטמעת מערכת תפעול מכף היד. אנחנו צריכים את זה לכל המערכות שלנו – גם הפיקוח על העסקים ועל חומרים מסוכנים וכל מיני דברים כאלה. התחלנו לעבוד עם אגף מחשוב, קיבלנו הרבה כסף מעיריית תל אביב על מנת לעשות את זה, כי אנחנו עובדים פה עם שיתוף תיוק וכאלה שהן בעייתיות ולא

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

מאפשרות לנו לעקוב באמת אחרי מה קורה בעיר, ממפעלים מסוכנים, חומרים מסוכנים, רישוי עסקים, מטרדים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה נשמע משהו שהוא נורא מנהלי, אבל צריכים להבין שזה אמור לעזור גם לתת שירות הרבה יותר טוב לציבור. זו לא רק ההתנהלות הפנימית.

מר איתן בן עמי:

ברור. זה לגמרי פנים לתושב ולבעל העסק ולכולם.

הכנת נוהל מניעת זיהום אבק – הולך להיות פה פינוי ו-תמ"אות, בלי עין רעה כאילו בתל אביב, זה התחיל לצאת לדרך. מפגעי האבק שנוצרים מהריסות בתים זה פשוט לא יתואר, אצלנו פה קומה 2 עשו פינוי והתחילו לזרוק דברים מהקומה ה-2 למכולה בקומה ה-1. אמרנו – אתם לא מתביישים? עזרה וביצרון, חברה שלנו משפצת לעירייה ולא עובדת לפי הכללים? מה יגידו אזובי הקיר? אז אנחנו נצטרך לכתוב איך מרטיבים, גם בבזק התחילו לעבוד בלי הרטבה, נכנסנו והם היו חייבים להתחיל להרטיב את הבניינים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה גם קורה בצפון תל אביב, גם ברקנאטי.

מר איתן בן עמי:

ברור. מי שיושב פה בחדר אחראי על ניטור אוויר. אחת התחנות שלנו ביפו הראתה קריאות חריגות בשנה וחצי האחרונות. אמרנו – איך יכול להיות, לא היה שם איזה משהו. הלכנו לבדוק, פשוט בונים בניין ליד תחנת הניטור שלנו, אז הכול זה כל הזמן אבק, קורה זיהום, משדר לנו זיהום. נצטרך לעשות פה פעולה מאד נרחבת בתל אביב. יש לנו אנשים שיעשו את זה.

אנחנו כבר מתחילים בפיילוט של סגירת רחובות – דיזנגוף תחילה, כל האזור של הכיכר, מה שהיה פעם, כבר ממש בעבודה, איך לסגור אותו ב-"וויק-אנדים", כשהכוונה היא להיכנס לסגירת מתחמים כמו מתחם בזל, שכונת פלורנטין, כל מיני מקומות, שיהיה לנו יותר קל לעשות את זה כשהרכבת הקלה תתחיל לפעול, אבל אנחנו כבר מתחילים להיערך לדבר הזה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

פרסום והסרה – כל העוקבים בפייסבוק – היה פעם משהו כמו 5,000 עוקבים, היום אנחנו כבר כמעט עם 14,000, וזה ממשיך לגדול. כלי מצוין בשבילנו לשווק את הפעולות שאנחנו עושים ולרתום תושבים.

שכונה בריאה ומקיימת בכפר שלם – זה דבר שהוא באמת חשוב. אנחנו לוקחים משלב הלידה עד שלב הזקנה, את כל השכונה, ל-איד עושים שכונה בריאה. שלא יהיה שלימדנו את הילד משהו בבית הספר וההורים שלו לא יודעים. לימדנו את ההורים, אז הסבא והסבתא שלוקחים אותו לא יודעים. כאן זו עבודה רציפה, קיבלנו על זה כסף גם ממשרד הבריאות ואנחנו נעשה.

כל הנושא של למידת המתודולוגיה של C40 – שלחנו פה צוות קטן, אבל התווספו אליו עוד אנשים, לאקדמיה לאקלים ברוטרדם. לימדו אותנו איך לעשות תוכנית אקלימית ואנחנו נעשה אותה לתוכנית עבודה 2020. מחזור ואפס פסולת – מאד מאד חשוב, אנחנו מתקדמים בזה, ונגיע, כל הנושא של מחדוש שעינת דיברה עליו, מניעת פסולת. כל הנושא של ספסלי נתינה, אני לא יודע אם אתם מכירים את זה. כל הנושא של לא לזרוק פסולת. פשוט, איך אפשר לגלגל אותה עוד פעם, איך אפשר לצרוך פחות, זה דברים שאנחנו עובדים עליהם.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

תוך נקודת מוצא, שזו לא פסולת. זה מוצר שאפשר להשתמש בו פעם נוספת.

מר איתן בן עמי:

נכון, זו לא פסולת, זה משאב.

המלצות לשינוי מפת התשריט בתע"ש, זה בעקבות הקרקעות המזוהמות. קשה להסביר את זה, אבל זה משהו מאד מאד משמעותי.

תודה רבה. יש לנו הרבה מאד דברים, אבל קיבלתם איזה רושם על מה קורה פה בכמה משרדים האלה שעובדים פה, ולכן גם היינו צריכים את ורד להביא חיזוק. עדי נכנסה חיזוק גם כן לאחרונה בעקבות הרה-ארגון, כדי גם לסדר לנו את הדברים וגם לפתח אותם קדימה. תודה רבה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

תודה, איתן. שאלות, אם יש, זה הזמן.

גב' טניה דדון צור:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

אני אשמח. יש לי כמה שאלות או נקודות לחשיבה ואולי אני פשוט אעלה את כולן ברצף.

אני חברה באיזה פורום של רובי זלוף, של הניקיון 'המבריקים מהמרכז', והבנתי ממנו, תקנו אותי אם אני טועה, שהרבה מההפרדה של הפסולת מתקיימת בעצם בחירייה. ואז מה שקורה בעיר שלנו, בעצם שמצד אחד אנחנו שמים פחים כתומים, שמים פחים כחולים, שמים רשתות של בקבוקי פלסטיק (הכלובים האלה), מצד אחד; מצד שני, אנחנו גם מאפשרים זריקה של פסולת גם באשפתונים וגם בפחים הירוקים, שבעצם בסופו של דבר מופרדים בחירייה. אז קודם כל, יש לי פה איזה שהוא עניין, שאלה לגבי,

מר איתן בן עמי:

זו שאלת הרמה להנחתה מבחינתנו.

גב' טניה דדון צור:

אני גם מגיעה ממערכת החינוך, אני מורה בעצמי, אז גם, באותו נושא של בתי ספר וחינוך של חשמל שכן דיברתם על חשמל ועל כיבוי מזגנים בבית הספר. לאן אני מובילה בעצם עם כל הנושאים האלה? אני חושבת שכשיש איזו שהיא תוכנית שהיא חלק משעות במערכת השעות של תלמידים, אז יש לה משמעות אחרת מאשר כשבאה איזו שהיא תוכנית חיצונית על חשבון שיעור אנגלית, על חשבון שיעור ספורט. אין שם הטמעה של ערכים.

ולמה אני מחברת את כל זה ביחד? כי בעצם אנחנו כאילו, מצד אחד, מנסים לחנך; מצד שני, אנחנו פועלים אחרת במציאות שלנו.

גב' עינת גפן סגל:

אבל את יודעת שמקרה שלנו, המובילות היא בתוך מערכת השעות. יש שעה בשבוע בנושאים הסביבתיים. זה לא על חשבון מדעים ולא אנגלית.

גב' טניה דדון צור:

השעה הזאת בשבוע מיועדת, מה שאני מכירה מהמערכת, למפגש של רכזות מובילות ירוקה ושל תלמידים בודדים, נבחרים, שהם כאילו כמו מועצה כזאת. הם השגרירים. שעה בשבוע עם קומץ ילדים, זה משהו אחר ממה שאני מדברת עליו, על חינוך לערכים באמת. זה הרבה יותר עמוק מזה. אני בבית הספר שלי 'המשוגעת

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

עם הדפים, אני מצמצמת לכולם את כל הדפים. עובדת איתם על מחשב. במקום לחלק דף A4 אחד בואו נחלק חצי דף A4. איך אתם זורקים את זה? זו אני בבית הספר. אבל אני קול בודד כזאת. זו איזו שהיא הנחתה על החינוך וזה צריך לבוא לדעתי ממקום יותר של הטמעה של ערכים. באותו הקשר, אני מדברת גם על הצהרונים, כי זה גם קשור. אני גם בהנהגת הורים בצוות של הצהרונות ואנחנו ניסינו, הבנו שכדי להביא כלים רב פעמיים צריך מדיח כלים, וזה סיפור מאד מאד מורכב. אני רואה את כל הדברים המדהימים שאתם עושים פה,

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

הילדים לא יכולים להחזיר את הכלים הביתה, הרב פעמיים, ולשטוף בבית?

גב' טניה דדון צור:

משרד החינוך לא קיבל את זה.

מר איתן בן עמי:

תני לנו לענות רגע אחד אחד, כי אז אנשים ישכחו מה היתה בהתחלה.

גב' טניה דדון צור:

אני אשמח. תודה.

מר איתן בן עמי:

קודם כל, בואי נתחיל ככה, לגבי ההפרדה אני אגיד דבר מאד פשוט – כן יש מפעלי הפרדה ויש גם בסוף שריפה, ואנחנו מעירים את זה גם לרובי, אז אני חושב שהוא יודע את זה כבר. יש דברים שזה שילוב בין הפרדה במקום למפעלים האלה. כי בסופו של דבר, אם אתה מפריד טוב את הכתום והוא איכותי, אתה יכול למחזר אותו. אם הוא מעורבב עם עוד כל מיני שיירי מזון ודברים כאלה, הוא מאבד גם את הערך שלו. זכוכית אי אפשר לערבב בנפרד. בקבוקים צריכים להיות בבקבוקים. אלקטרוני צריכים להיות באלקטרוני. טקסטיל צריך להיות בטקסטיל. לא הכול המערכת יודעת לעשות. ככל שאתה מפריד טוב יותר במקור, המפעלים יכולים לעשות את זה טוב יותר, והמטרה היא לא לצרוך עוד משאבים. כי זה לא חוכמה בסוף

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

לקחת את הכול ולשרוף. מצוין. אבל אתה צריך עוד פעם לכרות את כל המשאבים האלה מאיפה שהוא. אין יותר משאבים. לכן אנחנו מנסים ליצור, זה נקרא כלכלה מעגלית, איך אני יכול את כל הדברים להחזיר עוד פעם לשימוש ולא לשרוף אותם בסוף. זה הכי קל.

אז קודם כל, המשרד להגנת הסביבה כבר החליט שהוא בונה מתקני מיון נוספים. בסוף הוא יבנה מתקני שריפה. הכוונה היא שלשריפה יגיע באמת כל מה שאי אפשר היה למחזר אותו. ככל שנעשה טוב יותר במקור, יצטרכו לשרוף פחות. על העניין הזה אני מדבר, זה צריך להיות שילוב, ואני חושב שמבינים את זה.

לגבי המובילות הירוקה – בגדול, אני חייב להגיד, את צודקת. אני גם חושב לצורך העניין, עדיין אנחנו בחיתולים איך אנחנו פורצים את המסגרת הזו. איך אנחנו פורצים מזה שזה יהפוך לקבוצת מובילות, שבאמת, הילדים הם מדהימים, הם היו אצל ראובן לדיאנסקי, בסיור בבית הספר הילדים ממש ככה, להשתחוות, הם 'פיקס'. והם מנסים בבית הספר לעשות את זה. וככל שיש מנהלות או מורות משוגעות לדבר, אין מה לעשות, זה הכול עובד על משוגעים לדבר, זה עובד יותר טוב ויש הרבה יותר דברים שמתרחשים. אנחנו יכולים לתת את הזמן ואת התקציב שיש לנו ואת הידע ואת המשאבים, והחבר'ה של עינת יושבים ורושמים תוכניות הדרכה ועושים אירועי שיא ויש מעקב וכל מה שאנחנו יכולים, עדיין זה רחוק ממה שאולי אני ואת מדמיינים.

גב' טניה דדון צור:

וגם לציין שיש יותר ויותר בתי ספר ירוקים. שזו לא קבוצת מובילות, אלא תוכנית שלמה שכל מסגרת המורים עוברת את ההשתלמות הגדולה הזאת.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יש תהליך שהוא מאד בריא והוא גם טבעי, של תחלופה של אנשים במערכת החינוך. מגיעים מנהלים עם הרבה יותר מודעות לנושא הסביבתי. למשל, בבית ספר מגן, בית הספר של הילדים שלי, יש שם בחור שזו שנה שניה שלו, שהוא ממש minded לעניין הסביבתי. ויש מורים בעוד מקומות, שהם הופכים להיות מן קטרים כאלה, שהם מושכים את הכול והם עושים הרבה דברים מתוך ה-passion וההתלהבות, והם הופכים להיות סוכנים מאד מאד חשובים מבחינתנו. זה תהליך שאנחנו רואים אותו קורה כל הזמן.

מר איתן בן עמי:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

אבל בתהליך הזה, אני לא מחכה, אני עשיתי את זה בזמנו בתחומים אחרים, אנחנו מנסים להכניס את התחום הזה ב-תל"ן. זאת אומרת, ליצור תל"ן שמורכב מאיכות סביבה, קיימות, איכות חיים – לא משנה איך נקרא לזה, ושזה ייכנס, לקחת שכבה או שתי שכבות, והם יעברו את הפעולה הזאת כפעולה שנתית, מסודרת, שאני יודע לכתוב לזה מערכי פעילות, אני יודע איך לתמוך בזה וכו'. ובחינוך העל יסודי, בכלל אני עובד איתם, התחלנו לעבוד על מגמות. הראיתי גם לחינוך העל יסודי, אנחנו יוצרים כאלה ילדים נפלאים ביסודי, הם באים לעל יסודי ו-מי לוקח אותם? מי מרים אותם לדבר הבא? אז פה התפקיד שלנו, ולכן עינת הדגישה את זה, נכנסנו לעל יסודי. המטרה היא להגיע למגמות. לקחת שני בתי ספר ותהיה שם מגמה לבגרות של הנושאים האלה, וילדים שנצליח לדחוף אותם לתוך המערכות האלה, ניצור פה משהו יותר משמעותי. בינתיים אנחנו תומכים בעבודות חקר בבתי ספר, בכל מיני דברים כאלה. לא מספיק, אבל אנחנו נמצאים באיזה שלב של קפיצת מדרגה מסוימת, גם אחרי שאנחנו יודעים מה אנחנו רוצים. ונכנסנו לכל בתי הספר היסודיים, את כל החינוך המיוחד, הרבה מאד על יסודי, היום זה הזמן לעשות את הקפיצה הבאה, והכול בא מהחינוך.

אז יש עבודה, אנחנו יודעים מה היא, ופה, כמו שאתה אומר שצריך את זה, ראש המערכת, מנהל בית הספר, ראיתי כמה כאלה, כשהם רוצים שזה יקרה זה קורה. הם יודעים איך להוריד את ההנחיה. והייתי בבתי ספר שיש קבוצת ילדים מהמנהיגות הירוקה, אוספים את כל הפסולת האורגנית מכל הילדים בארוחת העשר ולוקחים את זה ל-composter ומשם זה הולך לגינה.

גב' גליה חנוך רועה:

רק אני אוסיף מילה לטניה, שיש גם תוכנית של משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה, שעושה את ההכשרות והטמעות למורים, שזה עוד נדבך שהוא לא רק מהעירייה, שכן מקדם את הדברים האלה. יש לי כמה דברים. אם דיברתם על התוכנית של טבע עירוני ו-52 האתרים שאותרו על ידי העירייה. קודם כל, נעשית כאן עבודה מדהימה. זה מתאים לראות את כל העשייה הזאת, ואני עובדת עם הרבה רשויות. אבל בתוך זה, עדיין, גם מבחינת טבע עירוני, ברור שזו אחת הערים הכי מתקדמות בנושא. אבל איך הופכים את תוכנית האב לטבע עירוני לתוכנית סטטוטורית, שיש לה תוקף תכנוני שהוא ממש מחייב ברגע שבאים לתכנן. זאת אומרת, העיר היחידה שבאמת עשתה את זה זו ירושלים, שבנתה תוכנית אב לטבע עירוני, זה משהו שאני חושבת שמאד צריך לפעול להכניס את זה כמשהו סטטוטורי.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

התוכנית שלנו היא תוכנית אב,

גב' גליה חנוך רועה:

אבל היא לא סטטוטורית.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

נכון. היא נספח לתוכנית המתאר.

גב' גליה חנוך רועה:

אני יודעת.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

היא תוכנית מנחה, היא לא תוכנית סטטוטורית במובן החוקי או החוקתי של המילה.

גב' גליה חנוך רועה:

אבל אפשר להפוך אותה לסטטוטורית, וזה מאד כדאי.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בהחלט, כן. דיברנו על זה שכדאי לעשות את זה. כמי שיושב בוועדה המקומית, אני רואה את החשיבות. גם לא דיברנו על זה יותר מדי, שזאת זרוע נוספת של הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, ששם מתרחשים הרבה מאד דברים שיש צורך באמת להטמיע את עקרונות השמירה על הטבע והשטחים הפתוחים והעצים גם אצל הפקידות, אצל אנשי המקצוע שעוסקים בזה ממנהל ההנדסה. וכאן יש את מירי, שהיא בעצם עובדת הרשות לאיכות הסביבה, שהיא המתכננת הסביבתית והיא בעצם רואה את כל התוכניות, כל ה-תב"עות, לפני שהן מגיעות לוועדה הן עוברות דרכה והיא נותנת את ההערות ואת ה'אינפוט' המקצועיים שלה. ויש את מינהל ההנדסה, ואני בטוח מהיכרותי את מהנדס העיר החדש, אודי כרמלי, שיש לו גם הסתכלות מאד טובה ובריאה סביב הנושאים הסביבתיים ושמירת הטבע ושטחים פתוחים וכן הלאה, הוא תל אביבי, הוא גר בעיר.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 סגן ראש העירייה
 יו"ר הועדה

הוא באמת, מה שנקרא, משהו שמבין את החשיבות של שני הדברים גם יחד – גם את ה-שלמת בטון ומלט מצד אחד, וגם את השמירה על האיים והשטחים הפתוחים. זה בהחלט משהו שצריך לעשות, ויש היום הרבה יותר נכונות. יש הרבה יותר נכונות, וזה מה שחשוב, שאתה רואה מתכננים, אתה רואה אנשים שנמצאים בנקודות וצמתי מפתח מקצועיים, שהם מבינים את החשיבות בשימור של אותם עקרונות טבע. יחד עם זאת, הרבה פעמים גם אני מתוסכל מזה שצריכים לאזן בין לבנות לבין לשמר, אז לא תמיד מצליחים לשמר.

גב' גליה חנוך רועה:

אבל גם שאנחנו בונים על זה שמישהו הוא מאד בעניין. אחר כך הוא מתחלף ופתאום בא משהו שהוא לא בעניין. זאת אומרת, העניין של להפוך את זה לסטטוטורי הוא מגן.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני שוכנעת. אבל אני רק אומר לך שיש אווירה ב-4-5 השנים האחרונות אחרת לגמרי.

גב' גליה חנוך רועה:

כן, כן, בהחלט.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אחרי שנתנו לעצמנו טפיחות שכס, בואו נתחיל לעשות.

גב' גליה חנוך רועה:

עוד שאלה אחת – תוכנית אב לניקוז. אתם דיברתם על חורשת בויאר עם התוכנית המקסימה הזאת של באמת פיתרונות ניקוז בר קיימא. יש תוכנית אב לבויאר לניקוז של מר ליאור לוינגר לכל העיר והיא יושבת במגירה.

קריאה:

היא לא בדיוק יושבת במגירה, אבל בואו נדבר על זה, באמת זה הזמן.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

גב' אסנת בנימין כהן:

יש לי שני דברים – דבר אחד קטן ודבר אחד גדול.

דבר ראשון זה הדבר הקטן - הנושא של הכלים החד פעמיים. קחו בחשבון שהתיכונים אישרו עכשיו, אני יושבת בהנהגת הורים של עירוני ד', ובעצם אישרנו איזה שהוא פיילוט של אוכל חס לילדים. יש חברה שפועלת ועושה את זה.

מר איתן בן עמי:

זה גם יוצא מכאן. מה שקורה אצלם, יוצא מפה.

גב' אסנת בנימין כהן:

אני כאילו אישרתי את זה בישיבה שישבנו, רק אמרתי – סליחה, אני לא מוכנה שכן חנכנו כבר את הילדים לבוא עם בקבוק רב פעמי ועכשיו נותנים להם חד פעמי. צריך לעצור את זה כשזה קטן.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה מטופל, כל הסיפור של החד פעמי?

גב' אסנת בנימין כהן:

זה צריך להתחיל נכון. ישבתי איתו, אמרתי שאני עושה את זה הרבה.

מר איתן בן עמי:

למעשה, היתה איזו בעיה מערכתית, היינו אצל מנהלת החינוך העל יסודי, כל השותפים, סגרנו את הזה ועכשיו צריכים לתקן את הלקונות האלה.

גב' אסתר בנימין כהן:

קודם כל, אני מוקסמת, באמת אני שמחה שבאתי, כי אני תמיד מחזיקה את עמדת הזועם, שזה עובד.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

תלוי אצל מי.

גב' אסתר בנימין כהן:

עובד, אצל כולם. אבל, אני אגיד לכם שעשיתי הרבה מאד פרויקטים ירוקים ואין מה לדבר, באמת זה נראה אחרת וזה כיף. ממש אושר גדול. מה שחסר לי, סליחה, כשאנחנו מדברים על תנועת האקלים אנחנו מדברים על החום העירוני. והחום העירוני, לא נאמר כאן, למחזור בקבוקים זה נחמד. לא סתם אנחנו נלחמים על העצים, עצים גדולים כאלה לא יגדלו שוב בעיר, תנאי הקרקע הם שונים, גומות הנטיעה לא מחזירות את המערכות האקולוגיות האלה, והטבע העירוני לא יושב אצלנו במרחב הצפוף שלנו. זה נפלא לצאת לטבע, אבל יש הבדל כשאתה חי ליד עצים גדולים.

הייתי רוצה לדעת שעיריית תל אביב מגדירה את העצים בשטחה גם בפרטיים כמשאב עירוני.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

את שואלת שאלה או מעירה הערה שעוסקת בארלוזורוב או באופן כללי?

גב' אסתר בנימין כהן:

באופן כללי. עברתי בשלבים. יש חוק להגנת העצים, שמנסים לעקוף אותו, אנחנו נגמור אותם בסוף, את כל עוקפי החוק. אבל, העירייה למשל, בכלל, לאשר לכרות את כל העצים כדי לעשות תוכנית, או כי זה באזור בניה, למה לא מראים תכנון מדויק ואז כורתים את העץ? אחרי שלא הצלחתי לשמר אותו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

שעה וחצי עשינו ישיבה על זה אתמול.

גב' אסתר בנימין כהן:

באמת, כאילו, העצים האלה לא יגדלו יותר. הם הדבר העיקרי שמפחית את החום העירוני. לא משנה מה נעשה, נצבע את כל הכבישים הלבן, כל עוד יש כמות כזאת של בניינים, זה מה שיקרה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

את תקבלי התייחסות אחר כך. אולי תדברי שוב, אחרי שהיא תדבר.

גב' אסתר בנימין כהן:

ברחוב שלבים למשל כבר למדו, כל הקבלנים ופקידי היעירות מאשרים את זה לצערנו, ברחוב שלבים פשוט מזוגו בטון לתוך ארובות העצים הגדולים כדי שיהיה להם קל לכרות את העצים הרקובים והמקולקלים. זה לא בסדר. העירייה חייבת לעצור את זה ולעמוד ולהגיד – ככה לא הורגים אצלנו עצים. זה משהו שהוא ממש חמור. עובדה שבהתחלה כשניגשנו, כשאני קראתי את הנספח שילוב עירוני של ארלוזורוב, בכלל של הרכבת הקלה, נחרדתי – תורידו את כל מה שבצד הזה – למה? חתכו את הרחובות לגמרי. ועובדה שהיום, עם מלחמה קשה, וכולם היו שותפים לזה, אבל זה עובד, שלב אחרי שלב אחרי שלב וצריך לעצור את זה.

מר איתן בן עמי:

ורד תדבר על החום העירוני ועל הנגר, שזה שתי הנקודות שלה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

ניתן לך את האפשרות לדבר גם אחרי ורד.

מר איתן בן עמי:

בסייפא של הישיבה אתמול, שגם מיכל היתה שם, מנסים ליצור מצב שה-default של עצים יהיה לא. רוצה לעקור – לא. ואז אתה צריך לבוא לוועדה שתגיד אם כן או לא. שזה יהיה הרבה יותר קשה לעשות את זה. אני מקווה שנצלח, אתמול דיברנו על זה.

גב' אסתר בנימין כהן:

אז יש לך אותי כעזרה.

מר איתן בן עמי:

בסדר גמור.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

משה, רצית משהו לשאול?

מר משה חיים:

רק רציתי לשאול, ראיתי שהוועדה לאיכות הסביבה באה באינטראקציה מאד עם התושבים. הקשר בין התושבים לבין הוועדה הזאת זה דבר מאד חשוב. ומה שאותי מעניין לדעת, אם אתם מבחינת הפיד-בק של המקומות דווקא שיש להם חוסר מודעות, אני מתאר לעצמי שיש שכונות שיש שם, בגלל המצב הסוציו-אקונומי, בגלל מודעות יותר גדולה, אז מה קורה דווקא עם האזורים שאין שם כל כך מודעות? איך אתם בעצם ערוכים גם להשאיר אותם באותו קצב? כי יכול להיווצר בסוף פער. פער של אזורים מאד מטופחים, עם רמה של איכות סביבה, ואזורים שהם מאד מוזנחים. דווקא בגלל העובדה שאתם באים בקשר, אני מרגיש כאילו שיש פה איזה שהוא פיד-בק, אתם לא תופסים צד, אתם צריכים לקבל צד בחזרה.

מר איתן בן עמי:

יש שני תהליכים; אחד – אנחנו עובדים בנקודות נקודות בעיר, זאת אומרת, זה לא רק צפון או רק מזרח או רק דרום. אנחנו פורסים את עצמנו על מקומות שונים בעיר שלפחות פה יש לנו תמיכה מהמנכ"ל להיכנס לעוד ועוד שכונות. עכשיו אנחנו ניכנס למשל לנווה שרת וליפו, מקומות שלא היינו. דבר שני, כמו שראובן אמר, שזה לחנך את האנשים שבדרך שלנו, כמו אנשי העירייה בתכנון, שזה לא משנה אם אני כרגע נמצא עם תושבים בשכונת שפירא, שאני נמצא שם, או ביד אליהו. גם אם אתה נכנס לנווה עופר, שכרגע אנחנו אולי לא שם, אותם עקרונות יחולו בנווה עופר. זה כמו study case איך עושים את זה נכון ולעשות את זה נכון גם בשכונה הבאה.

מר משה חיים:

אז זה יהיה בכל מקום ברמה שונה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

כיוון שאחת משיטות העבודה של הרשות לאיכות הסביבה זה בעצם לתת תמיכה להתארגנויות של תושבים בשכונות, אני לא אומר את זה בשביל, מה שנקרא, לזרוק את הכדור אליך בחזרה, אבל זה מאד יעזור ויתקבל

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

בברכה אם יהיו פניות מצד תושבים באותם מקומות שבהם אולי אין עדיין שום דבר כרגע, כמו נווה עופר למשל, סתם כדוגמא, אם תבוא קבוצת תושבים ותגיד – אנחנו רוצים להקים גינה קהילתית. אנחנו רוצים לעשות פרויקט סביבתי – יבואו ויקבלו תמיכה. אבל יש פה גם את האיוון הזה ואת החשיבה איך מאזנים בין חלקי העיר. אתה יכול לתת גם פריסה של מפת הפעילות ולראות שבסוף יש מידה רבה של שוויון. אין פה מצב שבו זה מוטח רק לכיוון עבר הירקון.

גב' ורד קריספין רמתי:

אני רק רוצה באמת להוסיף למה שלדיאנסקי אמר, שאם יש לנו 45 גינות קהילתיות ברחבי העיר, מפוזרות יפה, זה אומר שיש ניצנים של פעילות קהילתית באזורים שונים של העיר. יש קהילות שיוזעות להרים את זה שלב אחד נוסף, ויש קהילות שבאמת צריכות את העזרה הזאת,

מר משה חיים:

ואז אתם נותנים את הכלים האלה.

גב' ורד קריספין רמתי:

נכון. אגב, זה נכון גם לנושא הזה ואנחנו תיכף נגיע לזה.

אני רק חייבת שני דברים נוספים על מה שאיתן אמר, משמעותיים מאד, שקרו בשנה האחרונה, רגע לפני הבחירות, ולא ממש פורסמו בגלל הבחירות, כי אסור לפרסם חצי שנה לפני בחירות דברים. היו ושכחנו מהם. אחד זה באמת דו"ח שמסכם, שהרשות לאיכות הסביבה עשתה דו"ח סיכום דו שנתי, שהמטרה היא לעשות כל שנתיים באמת סיכום של כל מסד הנתונים שלנו בתחומי הקיימות השונים, לא רק פעילויות של הרשות לאיכות הסביבה, אלא בעצם מה המצב. אנחנו לא יכולים לנהל את המצב אם אנחנו לא יודעים מה הוא. לכן אנחנו רוצים לאורך שנים להראות מגמה של שיפור בכל המדדים בכל התחום. זה אחד. הדבר הזה מפורסם באינטרנט. אם אתם לא מוצאים את זה, אנחנו כמובן יכולים לשלוח לכם. חוברת יפה, ידידותית.

דבר שני – ישבנו שנה שלמה בתכנון האסטרטגי כדי לדאוג שהקיימות תהיה בפעם הראשונה כמעט בכל חלקי עדכון התוכנית האסטרטגית של העיר. הדבר מופיע גם באתר העירוני, יש לזה השלכות כמובן על הפעילות של הרבה מאד יחידות בעירייה. חזון העיר בעצם מייצר את תוכניות העבודה העירוניות. לכן, באופן אוטומטי, הכול יורד עכשיו לתכנון עירוני כבר בשנה הזאת.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

מר איתן בן עמי:

בתכנון הקודם הופיע חצי עמוד, איזה שני משפטים שקשורים למחזור ועוד איזה משהו. ועכשיו הכנסנו 4 פרקים שלמים שמדברים על הנושא של איכות הסביבה.

גב' מיכל נהרי:

בצורה רחבה כמובן.

גב' ורד קריספין רמתי:

בזמן שעומד לרשותנו אני אנסה להציג את המהלך העירוני לגבש תוכנית היערכות לשינויי אקלים. תל אביב יפו, חשוב להגיד, היא העיר הראשונה בארץ שעושה את זה. אנחנו עושים את זה מתוך לימוד של מה שקורה בערי עולם אחרות ומתוך איזה שהוא קשר לניסיון מאד ראשוני שקורה כרגע במדינת ישראל. אני תיכף ארחיב על זה.

כיוון שיש כאן באמת קהל מאד אקטיבי וגם מודע יחסית, אנחנו נעשה את זה מאד בקצרה, על מה בעצם אנחנו מדברים כשאנחנו אומרים משבר אקלים. אנחנו נעשה את זה רק כדי להבין מהם ההקשרים לעיר שלנו ולמדינה שלנו.

קודם כל, מזה 800 אלף שנה, זו הפעם הראשונה שאנחנו נמצאים שהריכוז של הפחמן הדו חמצני באטמוספירה הוא הגבוה ביותר. שימו לב, זה היה מצב די קבוע עד עכשיו, עכשיו אנחנו פה, נקודת אל חזור. כשאנחנו אומרים בעצם משבר אקלים, זה משבר אמיתי. במשבר אמיתי צריך לטפל בכלים הכי טובים, עם היעדים הכי שאפתניים, כמו שעושים בערים הגדולות בעולם.

כשאנחנו אומרים שינויי אקלים, אנחנו מדברים על יותר חם. 136 שנה מתעדים את הטמפרטורות העולמיות, 17 מתוך 18 שנים מאז 2001 הן החמות ביותר בהיסטוריה שלנו. כך שמדעית אנחנו כבר לא יכולים להתעלם מזה. אנחנו מדברים על יותר סערות באזורים נרחבים של העולם, אזורים שלא היו בהם קודם סערות. ואנחנו מדברים על הקצנה. זאת אומרת, מקומות שהיו גשומים - נהיים גשומים יותר. מקומות שהיו חמים - נהיים חמים יותר, באזורים נוספים בעולם. הכול יותר קיצוני. וגם עליית מפלס מי הים. אנחנו עוד לא באמת מבינים את ההשפעות של זה על העיר תל אביב או על הים התיכון, אנחנו יודעים שבערך כל שנה המפלס מהים עולה פה ב-4-5 מ"מ, אנחנו עוד לא מכירים את ההשפעות הרחבות של הדבר הזה, ואתם יכולים לראות, כאן את,

מר איתן בן עמי:

אנחנו מכירים, מדי פעם בחוף הצוק אין חוף. פשוט אין חוף.

גב' ורד קריספין רמתי:

נכון. בעיקר אנחנו מכירים השפעה על מצוקים. כמובן שלדברים האלה יש השלכות רחבות, גם על עסקים, גם על קהילה. על רצועת החוף שלנו, פשוט ככה, ועל העיר שלנו, על המפגש עם הירקון. ואסונות הטבע שלנו כמובן קשורים קשר בל ינתק לכל הסיכונים האלה שעכשיו אני הצגתי. אתם יכולים לראות בעיקר את הכחול, תראו כמה שיטפונות יש יותר בעולם. וגם את האדומים, שזו טמפרטורה קיצונית ויבשות. פה אנחנו ב-1970 ופה אנחנו ב-2018.

שני אירועים מרכזיים שהביאו את הדבר הזה לסדר היום העולמי, זה גל החום באירופה ב-2005 והסיפור של קתרינה בניו אורלינס, שם אוכלוסיות חלשות הושפעו ממשבר האקלים בצורה דרמטית, וזה נושא שצריך לחשוב עליו בכל עיר.

יש לנו פורום כלכלי עולמי, מאד מכובד, הוא מוציא דו"חות מאד מכובדים. השנה שנת 2019, הוא מסמן את 10 הסיכונים הגדולים ביותר לעולם שלנו, לאנושות, ואנחנו מדברים על risk by likelihood, זאת אומרת, היתכנות. ותשימו לב, שה-7 האלה שסימנתי בעיגול אדום מתוך 10 הסיכונים, הם סיכונים שקשורים באופן ישיר למשבר האקלים. סייבר לא ודוגמאות אחרות לא. וכשהם בדקו למעשה את 10 הסיכונים הגדולים ביותר מבחינת ההשפעה שלהם, אז גם אנחנו נמצאים במצב שהוא דומה.

וחמור ביותר, במפגש בין ההיתכנות להשפעה, כשאנחנו בודקים מהם הסיכונים הגדולים יותר של העולם, אתם רואים, כל הסיכונים הירוקים זה הסיכונים הסביבתיים, נמצאים בעצם ב-5X5, 5 חומרת נזק, חומרת השפעה ו-5 היתכנות שהם יקרו. שאר הסיכונים הם סיכונים ביטחוניים, סיכונים כלכליים וכיוצא בזה.

השאלה – איך כל זה משפיע עלינו, על מדינת ישראל ועל תל אביב. נפל דבר בישראל ביולי האחרון, סוף סוף ממשלת ישראל קיבלה החלטה שהיא בעצם מכירה בהתרחשויות של שינויי האקלים העולמיים ובה שאנחנו צריכים להיערך לקראתם. לצורך זה הוקמה מנהלת, שכבר התחילה לפעול, מחר או מחרתיים אנחנו נהיה בוועדה מיוחדת שמתייחסת לשלטון המקומי ולתפקוד שלו בתוך כל הדבר הזה, ואנחנו בתל אביב מתייחסים רגע אחד למה שקורה בארץ. כל מה שקורה בעולם כמובן קורה בארץ. אנחנו רואים התחממות, אתם יכולים לראות אדום יותר באזור החוף ואתם יכולים לראות אדום יותר בהרים. אני עושה את זה ממש בקצרה,

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

כמובן בלי להיכנס כרגע לסיפור המדעי. אנחנו רואים הרבה יותר גלי חום, אתם רואים באזור שנת 2000 מספר האירועים הרבה יותר גדול, וגם פרקי הזמן בין אירועי גלי החום הולך ומצטמצם.

איתן נתן לזה מיתוג יפה. אנחנו קוראים לזה היום – חם וסוער, כי אלה שני הסיכונים המרכזיים שאנחנו צריכים להתייחס אליהם. סוער – יש לנו, אתם רואים, 125% משקעים ביחס לממוצע באגף החוף. אנחנו מדברים כאן, עזרא נווה לא איתנו כאן שהוא מנהל יחידת התייעול של העירייה, אבל הוא יכול להציג את ספיקות השיא שיש לנו בשנים האחרונות כתוצאה מאירועי גשם מאד דרמאטיים בטווחים באמת קצרים.

וכאן אנחנו מגיעים בעצם למחויבות שלנו ולעבודה שלנו. אנחנו, כמו שאיתן ציין, חברנו לארגון בינלאומי שנקרא C40, ארגון מאד מרשים, עם יכולות מאד מרשימות. אנחנו התחייבנו עד סוף 2019 גם להגדיר יעדי צמצום פליטות גזי חממה שאפתניים, כרגע אנחנו עומדים על 20% אבל אנחנו הולכים להצהיר על יעד הרבה יותר שאפתני, כי ראינו את ריכוז הפחמן הקיים. וגם לגבש תוכנית היערכות להשפעת שינוי האקלים, וזה פחות או יותר, אני לא אלאה אתכם, לוח הזמנים. אנחנו גם הולכים לעבוד לפי המתווה שלהם.

אני חוזרת – הסיכונים המרכזיים שאנחנו עוד לא מסמרנו אותם בצורה סופית, כי אנחנו כמובן צריכים לעשות תהליך מסודר, שאנחנו תיכף נתייחס אליו – גלי חום, סערות ושיטפונות, עליית מפלס מי הים קצת פחות. הסביבה שלנו מושפעת, אנחנו חייבים להסתכל רגע עד כמה הסביבה שלנו יכולה להכיל את זה. זה בהחלט מתייחס לדברים שאת ציינת כאן וציינה גם גליה. זאת אומרת, עד כמה איי חום נוצרו והתחדשו לנו בתוך המרחב הציבורי. כמה העיר שלנו יכולה לחלחל את כל המים האלה שמגיעים אלינו, בעיקר על רגע הבנייה המוגברת והמואצת בעיר. וכמה האנשים שלנו יכולים להכיל את זה באזורים שונים של העיר, את השינויים האלה. צריכים להבין, חם יותר, יש לנו עליית יוקר מחיה, מזגנים, מזגנים שוב מחממים, גורמים לאיי חום חדשים בעיר. יש לנו כאן מערכת שהאדם, כולנו ביחד, הורסים ומחמירים בכל פעם את המצב עוד יותר בשיטתיות. וכמובן, תחומי ההשפעה הם מאד רחבים. יש כאן השפעה על תחבורה. את רוצה לרכב על אופניים? יופי. איך תרכבי בחום כזה? את אומרת אין עצים. אנחנו מדברים על בריאות, יותר מגפות בעיר, יותר השלכות. אני לא רוצה כאן, הציגו פרחים ודברים יפים, אני לא רוצה להעכיר את מצב הרוח שלכם.

אבל שימו לב לעבודה יפה שנעשתה בהולנד. זה לא ברמת עיר. מה שאנחנו הולכים לעשות זה לקחת סיכון אחד – חום, בעצם אלה ההשלכות הכלליות על האולם, על ערים בכלל ועל ארצות, ותראו איזו עבודה יפה הם עשו. הם בעצם סימנו את כל הסקטורים שכל אחד מהסיכונים האלה משפיע עליהם, הם סימנו מה הולך להיות בטווח של 10 שנים, מה הולך להיות בטווח של המאה, ומה אגב זה איום על העיר (בצבע ירוק לדעתי)

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

ומה שהוא ורדרד זה הזדמנויות לעיר. זאת אומרת, בהולנד השינויים האלה יכולים לשנות את החקלאות, יכולים לייצר להם הזדמנויות חדשות. וגם אנחנו צריכים לאתר את ההזדמנויות שלנו בתוך הדבר הזה. דיברנו על העולם, דיברנו על הארץ, על העיר. אני חוזרת רגע אחד למרחב שלנו. תוכנית ההיערכות שלנו לא יכולה להתייחס רק לתל אביב, כי אנחנו לא חיים לבד. במרחב שלנו יש תחום שיפוט הרבה יותר רחב של פשטי הצפה, של נחלים, של דרכים, של מצוקי חוף, תחבורה, בריאות, ואנחנו צריכים להתייחס לכל הדברים האלה. ולכן התוכנית הזאת תיבנה תוך דיאלוג מתמיד עם כל האנשים שעוסקים בתחומים האלה במרחב. איך התחלנו לעשות את זה? כמו שאיתן הזכיר, נסענו לאקדמיה לאקלים כדי ללמוד איך להכין תוכנית כזאת ואנחנו הזמנו, כמו שאומרים, 'את כל העולם ואשתו' שקשור אלינו. אלה האנשים שהגיעו איתנו, כמו שאתם רואים כאן, נציגים של המשרד להגנת הסביבה, מינהל התכנון משרד האוצר, מתכנתת המחוז של תל אביב, יועצים. הצענו גם לרשויות מקומיות שכנות, הגיעו רק מאשדוד. אבל בסדר, סוג של שכנות. אבל כמו שאתם רואים, באמת, רשות נחל הירקון, גני יהושע, פורום ה-15 שיכול היה להוביל מהלך כזה בצורה הרבה יותר רחבה בעוד 18 ערים.

אני תיכף מסיימת. זה פחות או יותר התהליך. אנחנו לקראת סיום של שלב ההתארגנות. הגדרנו צוותי עבודה. התייחסנו לכל השותפים המטרופוליניים שלנו ואנחנו ניגשים לשלב הערכת הסיכונים, שלב מרתק, אנחנו נביא אותו גם לציבור כמה פעמים, גם לפורום קיימות, כנראה גם לוועדה שליוותה אותנו בעדכון התוכנית האסטרטגית. נרצה למפות את הסיכונים שקיימים בסביבה שלנו, להעריך את ההיתכנות ואת העוצמה שלהם, גם על סמך אירועי העבר וגם לבנות תרחישי ייחוס, כי אנחנו לא יכולים לטפל במשהו שאולי יקרה עוד 100 שנה ואנחנו צריכים לבנות איזה שהם סדרי עדיפויות בתוך המרחב הזה. על איזה סקטורים הסיכונים האלה משפיעים? מיהן האוכלוסיות הפגיעות שלנו? וכמובן למפות מהלכים קיימים שהוזכרו כאן בצורה חלקית, כמו למשל, זה שיש לנו תוכנית לנגר לעיר, כמו מה שמיכל תיארה שנעשה בחורשת בויאר.

מר איתן בן עמי:

צריך להגיד ששתי הקבוצות המרכזיות שהן קבוצות שאנחנו מסתכלים עליהן כקבוצות C40, אחת מהן זה נקרא **אורבן ...** והשניה זה איי חום עירוניים. גם קיבלנו עזרה מאוניברסיטת קולומביה, אקסלרייטור שעוזר לנו למפות את איי החום העירוניים בעיר. שתי הקבוצות האלה, שמובלות על ידי מנהל אגף התיעול העירוני ואדריכל העיר, הם צריכים להיות העוגן שיוביל אותנו בשני הדברים האלה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

גב' ורד קריספין רמתי:

כמובן אחר כך לגבש חלופות ליישום, לשתף את הציבור בעלי עניין בתוך הדבר הזה ולצאת כמובן לדרך, להביא את זה להנהלת העירייה לאישור תקציב, עם סדרי עדיפויות, ליישם ולמרכז את הדבר הזה בתוך התהליך העירוני עם כמה שיותר שותפים. שיהיה לנו בהצלחה.

מר איתן בן עמי:

בקיצור, יש עבודה. יש עבודה, אבל יש הרבה שותפים בעירייה, באמת, אנשים שנרתמים ובאים. אתמול, באמת, היה צריך להיות דיון של שעה, הוא נמשך כמעט שעתיים, שעלו בו נושאים של עצים, עצים במרחב הציבורי ועצים במרחב הפרטי, ואיך נמנע את העקירה ואת ה-balance בין עצים שעוקרים אותם לעומת החדשים שלא מצליחים לספק את הסחורה וכו' וכו'. זה נושאים שהם על הפרק.

קריאה:

בתי גידול של עצים?

מר איתן בן עמי:

בתי גידול, שלא נותנים להם להתפתח למה שהם צריכים להיות. אנחנו שמים את הכול על השולחן ומטפלים בזה.

גב' ורד קריספין רמתי:

בסוגיה של העצים באמת, קודם כל למדנו מעיר מאד מעניינת שהיא מלבורן, שיש לה תוכנית מאד יפה, ואנחנו ממש עושים ניהול מלאי של העצים שלהם. לנו יש כמה סקרים, מיכל יכולה להרחיב על זה יותר, ואנחנו גם מתייחסים לעצים במרחב הפרטי מבחינת הספירה. אנחנו צריכים לאגם את כל המשאבים האלה באמת לכלי ניהול אחד. ולכן היה מישהו, ממרכז יאיר, שהוא בעצם אחראי על ה-GIS העירוני, כדי לחשוב מהי הדרך הנכונה ביותר לעשות את זה, כדי שאנחנו נדע איך לנהל לאורך זמן את העצים האלה לפי הגילאים שלהם, לפי עבודות בעיר, כמובן לפי אישורים שדיברתם עליהם.

גב' אסנת בנימין כהן:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

למה זה חשוב? למה לבזבז על זה זמן? ישבתי עם זיו עזורה ונכון שהכול נחמד, כולל מצב הרוח. זיו עזורה הוא עורך דין, אדם מקסים. בסופו של דבר, כל סיום של משפט - חשוב לנו לשתול עצים שיהיו להרבה שנים. זאת התשובה. זו תשובה נפלאה, אבל למה אתם מאפשרים את כריתת העצים בכזאת קלות?

מר איתן בן עמי:

זה היה בחצי שעה האחרונה – איך נמנע את עקירת העצים?

גב' אסנת בנימין כהן:

כל הרעיון הוא איך אתם עוצרים את זה. יש דברים בקטע של האקלים שצריכים להיות הוראת שעה. לא לבזבז זמן. הוראת שעה.

גב' ורד קריספין רמתי:

אין סתירה בין זה שצריך לנהל היום את המצב הקיים, לבין זה שצריך לתכנן ולדאוג לזה שגם בטווח ארוך ייושמו הנחיות צלל למשל שאושרו בוועדה המקומית,

גב' אסנת בנימין כהן:

את מאבדת עצים בגובה של 20 מטר שלא יגדלו יותר בעיר. כל יום שעובר, את מאבדת עצים כאלה.

גב' טניה דדון צור:

גם בגינות הציבוריות. בגינת דובנוב כרתו עצים. בגינת אמסטרדם הורידו עצים שלמים בתוך הגינה.

גב' מיכל נהרי:

לא כורתים עצים בגינות ציבוריות אלא אם הם עצים מתים. אז אני לא יודעת מה ראיתם, אין לי שום בעיה לבדוק ולתת לכם תשובות, אבל באופן חד משמעי – לא כורתים עצים בשטחים ירוקים. רק אם ממש אין ברירה, העץ נטוי, מסוכן, יצא ממקומו, הוא חלול, רק מסיבות כאלה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

גליה, לגבי סוטיין - כרגע זה בבדיקה. יש שם כוונה לבנות או להוביל שני מבנים יבילים לגני ילדים זמניים, עד אשר גן הילדים החדש שאמור לקום על חורבות הישן, יש שם גן ילדים ישן שעומדים להרוס אותו ולבנות חדש. מנסים לבדוק האם יש חלופה לגני ילדים אחרים, שהם לא יהיו זמניים בתוך גינת סוטיין. יחד עם זאת, אם עדיין ייווצר מצב שיציבו שם גנים זמניים, מדובר על כריתה של 4 עצים. לא מדובר על כריתה של כל גינת סוטיין.

גב' טניה דדון צור:

אבל מדובר על להציב ילדים מול הקו, שכרגע הסברתם כמה שהוא מזהם את האוויר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יש הרבה קשיים, אבל יש גם, לא תמיד מוצאים את החלופה המתאימה על מנת לדאוג לכך שילדים שצריכים פיתרונות של גני ילדים יוכלו ללכת, מה שנקרא קרוב לבית. כי היום רוב ההורים רוצים שהילדים שלהם יילכו לגני ילדים לפחות, אם לא לבתי ספר יסודיים, שהם קרובים לבית. מנסים למצוא אלטרנטיבות. אני אומר, במצב הקיצוני, בואי נגיד ככה, שהוא לא אידיאלי, הכוונה היא לכרות 4 עצים ולהשאיר את כל השאר.

גב' טניה דדון צור:

כיוון שהיד היא תמיד הכי קלה על העצים. אבל זה לא משהו שיוחזר. זה פה 4 ופה 8 ופה 10, עצים ותיקים, ששום עץ חדש לא--,

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני רוצה להגיד לך באחריות, אני עושה כמיטב יכולתי לגבי העצים במרחב הציבורי. יחד עם זאת, באמת, הכוונות והנכונות של אנשי המקצוע שבמערכת, והרבה פעמים היא חדשנית בעניין של שמירת העצים אני חייב לומר, והיא באמת משהו שככה מחמם את הלב שהתודעה ככה חודרת יותר ויותר, לא ייווצר מצב שבעיר כמו תל אביב לא יכרתו עצים לחלוטין. אז צריכים ליצור את האיזון הזה ולשמר עד כמה שניתן ולשנות תוכניות, אם יש תוכנית מסוימת שמחייבת לכרות, צריכים לעשות את המיטב ואת המקסימום בשיא תשומת הלב. אבל מי שיבוא ויגיד – מהיום והלאה לא יכרתו עצים בתל אביב – אז הוא שרלטן. אבל בואו נמשיך הלאה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

גב' גליה חנוך רועה:

אפשר רק שאלה קצרה? דיברנו על זה בוועדת איכות סביבה הקודמת, על סקר צמרות עצים, שזו בעצם דרך מאוד טובה למפות את גן יבנה וגם את הצוות הסביבתי בין שכונות דרום תל אביב--

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה לא נמצא במסגרת התוכנית של--

גב' ורד קריספין רמתי:

אני חושבת שבעצם זה מבקש את המתודולוגיות הכי טובות למדידה, יש כל מיני מתודולוגיות, והמידות אצלנו, כמו שנאמר, חלקיות ומפוזרות. ואתמול זה היה אחד הנושאים המרכזיים בשיח. זאת אומרת, מה בדיוק אנחנו הולכים למדוד, גם החברה שאיתן ציין מהאקסלרטור, חוסן מאוניברסיטת קולומביה באים לכאן, גם כן למדוד למעשה את הקשר שבין עצים לחום. יהיו כאן כמה מדידות ואנחנו צריכים לדבר בשפה ברורה שנותנת לנו הכי הרבה כלים לעשות את העבודה כמו שצריך. זה לא בצד של הוראות השעה כמו שאומרים וההכחדה באמת שיוצאת מאצל רובי זלוף, הוא הוזכר כאן קודם, שאני פשוט עובדת איתו ב-8 השנים האחרונות ואני נמצאת שם בשיבות, להקפיד על כל עץ במרחב הציבורי, כי עץ הוא משאב. והיד כאן, למרות מה שמתואר כאן, היא לא קלה על ההדק, גם אם יש טעויות לפעמים או סיבות טובות, שאני כמובן לא יודעת לספר על כל עץ ועץ במרחב שלנו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

גם צריך לזכור עוד דבר, שבעיר כמו תל אביב, מה שנקרא ניהול העצים, הוא לא נעשה על ידי בן אדם אחד, למרות שיש פקיד יערות מקומי, אבל יש הרבה מאוד גורמים והרבה מאוד משתנים שהם בעצם מנהלים את כל המשאב של העצים בעיר – גם במגרשים הפרטיים וגם במגרשים הציבוריים. הציבוריים יותר קלים לניהול, כי הם נעשים בעיקר על ידי שפ"ע. אבל בכל מה שקשור למגרשים פרטיים, יש פה עניין של זכויות, זכויות בנייה ובעלויות, ולפעמים אנחנו רואים איזה שהוא שטח עם איזו שהיא גינה נפלאה, עם עצים באמת מרהיבים, אבל כשבדקים מה המעמד של הקרקע ומה הייעוד של הקרקע, ורואים שזו קרקע פרטית שהיא קרקע לבנייה. והעירייה, על מנת לא להשאיר שטחי בור, שהם הופכים להיות למעין ערוגות אשפה כאלה, שאנשים הופכים את זה למזבלה, אז שותלים שם עצים. ואחרי 10 שנים אותם הבעלים של הקרקע, לצורך

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

העניין, הלך על מסלול של קביעת תוכנית בינוי, קיבל היתר בנייה, אז עכשיו הוא רוצה לממש. ואז פתאום רואים את כריתת העצים וזה נורא נורא קשה לראות את זה. אבל הידיים של העירייה בהקשר הזה די קשורות, כי השטח הוא פרטי. לכן, לא תמיד דברים שרואים מכאן לא רואים לגמרי משם.

גב' אסנת בנימין כהן:

וגם להיפך. אם אתה מסתכל ביד אליהו, בלה-גרדיה, אנשים שם נלחמים כדי שלא 3,000-4,000 עצים מופקרים שם בגלל יזמות שהעירייה מקדמת.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

את מדברת על ה-22 בניינים שהולכים לעשות שם תכנון?

גב' אסנת בנימין כהן:

כן. כן.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אבל מצד שני, יש אנשים שרוצים לממש את הנכס שלהם והם רוצים שהבית שלהם יהיה מחוזק יותר וגדול יותר וחדש יותר.

גב' אסנת בנימין כהן:

זה לא סותר. בבנייה ירוקה צריכים ללמוד לשמור על השטח. יש פיתרונות לשמור ולשמור על העצים. יש לך כל כך הרבה אדמה באזור לה-גרדיה, פשוט אדמה שלא קיימת בעיר כבר, ויש שם עצים ענקיים. זאת אומרת, זה יכול להיות פארק עירוני ליד הבניינים האלה, יחד עם החידוש שלהם, יחד עם התוספות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני מסכים איתך שצריך לשמור על העצים. נקודה. אבל ממקום אחראי אני אומר שלא תמיד זה מתאפשר.

גב' אסנת בנימין כהן:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

לא אמרתי שתמיד. קצת יותר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

ואגב, יש תוכנית שעובדים עליה, את בטח יודעת, בכל מה שקשור לציר ארלוזורוב לכיוון מערב, על מנת לשמר גם את העצים הגדולים והיפים שבצד הדרומי.

גב' אסנת בנימין כהן:

חשבתי שזה סוכם כבר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

לא, לא סיכמנו. זה לא סוכם.

גב' אסנת בנימין כהן:

זה מה שיצא במכתב של מיטל. אחרי המכתב הזה, אני סיכמתי שאני יושבת רק איתך.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

תודה על המחמאה, אבל אני אומר, עובדים כרגע על תוכנית חלופית. התוכנית הזאת עוד לא מאושרת, יש הרבה קשיים לגבי התוכנית הזו. מנסים, אנחנו היינו בישיבה, גליה היתה בישיבה שהציגו את העניין לפני כ-3 חודשים. אני מקווה ומאמין שיתאפשר להשאיר את העצים, אבל עדיין זה לא סגור. אז נהיה אחראים ונחכה ונעבוד ושזה יקרה.

אירוויזיון ירוק

נציג הרשות לאיכות הסביבה

גב' אור ביגר:

כיוון ששובצנו לשעה מאתגרת, נקרא לזה כך, החלטנו לעשות משהו אנכרוניסטי או חדשני, אני מקווה שתחשבו חדשני, ולדבר אתכם ישירות בלי מצגת, הבאנו כמה אביזרים במקום.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

הארוויזיון שבא עלינו לטובה בקרוב, כפי שאמרו בתחילת הדברים, באמת, מעבר לזה שיש ארוויזיון וזה טוב ויפה, ואין לדעת מתי בפעם הבאה נזכה בכבוד הזה, הדרך שהעירייה בחרה לראות את זה, כהזדמנות בשבילנו לחולל שינוי וללמוד גם לעתיד. גם ההיבט של הקיימות לשמחתנו הרבה נכנס לשיקולים של העירייה ובעצם מבחינתנו זו הזדמנות, יש עכשיו, מעבר לערב הארוויזיון עצמו, זה שבוע שלם של אירועים, זה עשרות אלפי איש שיהיו בכל אירוע, זה תיירים רבים שמגיעים לעיר, ואנחנו בעצם מנסים לעשות את האירוע כמה שיותר מקיים, כשקיימות זה עולם רחב שבשעתיים האחרונות נגענו רק בחלק ממנו ולכן בחרנו להתמקד בשני היבטים: היבט הפסולת והיבט המזון. גיא יציג את הנושא של המזון, אני את הנושא של הפסולת. אני כן, שניה לפני שאני אעביר את השרביט, פסולת – כל מי שכאן אני בוודאי לא מחדשת, עוד הרבה לפני שאנחנו מדברים על איך להחזיר את הפסולת למחזור, אנחנו עוסקים הרבה ב-איך להפחית את הפסולת שמיוצרת. בהקשר של הארוויזיון זה בא לידי ביטוי בעיקר בהקשרים של המזון.

מר גיא דקניט:

הנושא של אירועים ירוקים הוא נושא שהוא קיים ויש סטנדרט בינלאומי. אנחנו אמרנו שנייצר באמת את הארוויזיון כ-better site וכשאפשרות לייצר פרוטוקול וללמוד ליישם את זה גם לאירועים אחרים. ובאמת, זה באירועים רק רבי משתתפים, אירועים גדולים מאד. בארוויזיון, מי שלא יודע, יש שני אתרים מרכזיים: הראשון זה ה'אקספו', לשעבר מרכז הירידים, ששם יש הופעות; והשני זה צ'רלס קלור, ששם יש את פארק המופעים עצמו למשך שבוע שלם, החל מעוד שבוע וחצי. אז קיימות באמת זה מנעד של נושאים, מהנושא של העסקה הוגנת, דרך הנושא של אנרגיה, דרך הנושא של התחשבות בבקשות, ואנחנו מתמקדים בכמה פיילוטס נקודתיים. הכותרת, כדי להגיע לארוויזיון ירוק או לאירוע רב משתתפים ירוק, המשמעות היא כמעט אפס פסולת להטמנה. זה, אם אנחנו צריכים להגדיר את זה כיעד. ואיך אנחנו מגיעים לזה? אם נשרש את זה בתחום המזון, אז קודם כל זה לייצר מנות שיש בהן כמעט מעט מאד פסולת סביבה. ולכן יש הנחיה גורפת במתחם של eat tel aviv ושל ה"יורו וילג" שאין פלסטיק חד פעמי ושרוב המנות יוגשו בתצוגה של נייר או ב-finger food. יש מקומות שאי אפשר בלי פלסטיק, למשל עם סכין ומזלג, שזה באמת חלופה בעייתית, אז זה כן יישאר. אבל כמה שיותר לצמצם את זה. אין קשים בהגשה, אין הגשה אוטומאטית

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

של מפיות נייר אלא רק מי שמבקש, ויש באמת יועצים שעובדים עם כל בעלי העסקים וכל המסעדות כדי למקד את הנקודות האלה.

נושא נוסף הוא – אם כבר אכלנו והאוכל נשאר, אז לקט ישראל יאספו את האוכל, גם מהמתחם העירוני בדרום העיר וגם מהמתחם של ה'אקספוז'. ב'אקספוז' עצמו מצמצמים עוד יותר את הכלים ואין פלסטיק בכלל, הכול או רב פעמי או מפסולת נייר וקרטון, יש גם צלחות הגשה של נייר וקרטון.

יש נושא של מנה ירוקה – 50 מסעדות מתוך 70 הדוכנים יש להם מנה ירוקה. מה זה מנה ירוקה? מנה שעומדת במספר קריטריונים סביבתיים שקבענו ביחד, בשיתוף פעולה רב אגפי, ביחד עם מחלקת מופעים ומחלקות נוספות בעירייה, שמדברות בעצם על מנות שהפגיעה שלהן בסביבה היא נמוכה. זאת אומרת, מנות שכל חומרי הגלם שלהן הן מקומיים. גם אם זה בשר, הוא נושא תו בשר של חי בריא. גם אם זה דגה, אז זו דגה שהיא לא בסכנת הכחדה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מה עם מנות טבעוניות?

מר גיא דקניט:

כמובן מנה טבעונית נכללת כאחד מהקריטריונים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

ברור. אבל יש מנות טבעוניות בהגדרה בתפריטים?

מר גיא דקניט:

יש מנות טבעוניות, כן.

קריאה:

למה רק 50 מתוך 70 ולא כולם?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

גב' אור ביגר:

זה וולונטרי. את לא יכולה לפגוע בחופש העיסוק. את מציעה להם את זה כאפשרות ואת בתמורה גם אומרת שתציני באופן מיוחד שהמסעדה הזאת מגישה את האופציה של המנה הירוקה. כך שתושבים ואורחים שמעניין אותם, אבל את לא יכולה לכפות עליהם.

מר איתן בן עמי:

אבל צריך גם לקחת בחשבון שהארוויזיון, עד שקיבלו את ההחלטה שהוא בתל אביב, לקח הרבה מאוד זמן, שזו הפקת מנה.

גב' אור ביגר:

גם עד שזכינו לקח הרבה זמן.

גב' אור ביגר:

כשקיימנו את הסדנא לחשוב איך לעשות את האירוע הזה כמה שיותר מקיים, הגענו למסקנה שצריך שמדינה זוכה בארוויזיון לארח אותו 10 שנים אחר כך, ואז אפשר באמת להגיע.

מר גיא דקניט:

אחד הדברים שבאמת עשינו בתחילת הדרך זה לקיים סדנת מומחים עם יועצים מחו"ל שהגיעו, ואחד מהיתרונות הטובים שהיו בה זה להפגיש את כל הגורמים, למשל בתחום הפסולת, אז ישבו אגף תברואה ביחד עם חירייה, ביחד עם המשרד להגנת הסביבה, כדי לייצר את כל זאת.

גב' אור ביגר:

בסוף, לצערנו, עם כל המאמצים של להפחית את הפסולת שתיוצר, אנחנו מודעים לזה שבאירוע של 20-30 אלף איש בערב, שקורה קרוב מדי לבית שלי, תיוצר הרבה פסולת. ואנחנו כן רצינו לבנות איזו שהיא מערכת שתהיה מאד קלה, כי בסוף זה אירוע שאנשים באים לבלות, הם לא באים עכשיו לחשוב על פסולת והפרדת פסולת והטמנה מה זה אומר. שבאופן מאד קל, מאד נגיש, מאד פרקטי, אנחנו נצליח להגיע כמעט לאפס פסולת להטמנה. וכמו שגיא ציין, בעצם היופי בסדנא שישבו כל אנשי התוכן וכאן מצאנו איזה שהוא פיתרון

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

שגם נגזר מהיכולות שקיימות גם ככה בעיר. ובעצם אנחנו הולכים לעשות מערכת של 3 פחים, והם יהיו באותו גודל, פשוט זה הפחים שהצלחתי לגנוב ממשרדים לאורך הדרך, 3 פחים, דומה לפחי 360 ליטר שיש לרובכם אני מניחה מתחת לבניין. אבל שוב, זה לא שאני כאן זורקת את הפסולת שלי ואם אני רוצה למחזר אני הולכת לשם. בכל מקום שאני רוצה לזרוק, יהיו לי 3 פחים, ב-3 צבעים שונים. יהיו איורים שנראים ככה, שמסבירים לי בלי שאני אצטרך לחשוב מה הולך, וגם יש כותרת – רק פסולת יבשה, רק אריזות, רק שאריות מזון, בשלושת השפות, בעברית, באנגלית ובערבית. מי שירצה גם להתעמק, גם כתוב אפילו כבר כאן לאן זה הולך. זה קצת קטן, אז אני אספר לכם.

כל הפסולת האורגנית, כל שאריות המזון ממתחמי האירויזיון העיקריים יעברו למתקן חץ אקולוגיה בחירייה, שם היא תהפוך להיות ביו-גז. כל פסולת האריזות, אותו פח כתום שמוכר לרובכם אני מניחה מהבתים, תועבר ל-קמ"מ, שם היא תעבור מיון לפי חומרי הגלם השונים ותעבור למחזור, ותחזור בעצם עוד פעם גם כמשאב. כל הפסולת היבשה, ברגע שהפרדנו את הפסולת האורגנית והפרדנו את פסולת האריזות, כל הפסולת היבשה בעצם יכולה לעבור למתקן קצה נוסף שיש לנו בחירייה, של ה-RDF, שהוא בעצם מתקן שבו קוצצים את הפסולת ממש לשבבי פסולת וזה משמש כתחליף לדלק בתעשיית המלט. ככה גם חסכנו בשימוש בדלק וגם הצלחנו להציל את הפסולת מהטמנה.

כשמדברים על אפס פסולת, אף אחד לא חושב שלא נייצר בכלל פסולת. אפס פסולת זאת אומרת אפס פסולת להטמנה. ואנחנו אומרים בצניעות, לקראת אפס פסולת, כי עדיין לא לבטוח שההפרדה תהיה 100%. ובאותה נשימה אני אומרת, כי גם הרבה מאנשי המקצוע שדיברנו חששו, עכשיו אירוע, 20 אלף איש באמת לא יפרידו כמו שצריך. מתקני הקצה שלנו, גם יש להם איזו שהיא גמישות שגם אם ההפרדה לא תהיה 100%, לא איבדנו את כל הפח. בגלל זה אנחנו נגיע לכמעט אפס פסולת להטמנה.

ועוד משהו, אם כבר דיברנו על גורמי מקצוע, חשוב להגיד, אנחנו באמת דוחפים לא מעט מאחורי הקלעים בזמן האחרון כדי להצליח לקיים את הדבר הזה. אמנם הם לא נמצאים כאן, אבל אנחנו ממש זוכים לשיתוף פעולה נהדר, חוצה אגפים בעירייה, אגף התברואה, אגף שפ"ע, אירועים ומופעים, מכל כיוון, הצלחנו בזמן מאד קצר, בזכות זה שאנחנו עובדים כאן ביחד בארגון הזה שקוראים לו עיריית תל אביב יפו, להגיע בתקווה יחד אתכם, כי אחרת זה לא יעבוד. אנחנו יכולים להציב את כל הפחים הכי יפים, אבל אם אנשים לא יבואו ויפרידו אז זה לא יעזור. ואנחנו הצלחנו לקדם פה כמה דברים יפים. כל יום תוכלו להתעדכן כמה פסולת הצלנו מהטמנה ביום זה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה

גב' ורד קריספין רמתי:

יש עוד משהו ששכחתי להגיד רק, שהמטרה שלנו היא להטמיע את זה במערכת הנהלים העירונית. נפגשנו עם הבחורה שאחראית על הנהלים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

המטרה היא שבהופעה הבאה בפארק הירקון, עם 40 אלף צופים, שיראו את אחד הזמרים הבינלאומיים, כל העקרונות האלה יוטמעו. ובכל אירוע, אם זה במרתון ואם זה אפילו אירוע קטן של 5,000 איש, יהיה איזה שהוא סל של הנחיות מה צריכים לעשות על מנת לשמור על אירוע ידידותי.

קריאה:

כמה צפויים בארוויזיון?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בארוויזיון בכלל, אמרו 20 אלף איש ליום.

גב' ורד קריספין רמתי:

אמרו 20 אלף, אבל אנחנו לא יודעים. מדברים המון על תיירות פנים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה כמו עם מצעד האקלים, שאומרים שהיו 5,000, 10,000.

גב' ורד קריספין רמתי:

במשך הימים האחרונים המיקוד הוא על תיירות פנים, ממש נתנו הוראה אפילו לפתוח את כל מיטות חוף, בהנחה שיהיו כאן אנשים שירצו לישון, בכיף.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

עו"ד ראובן לדיאנסקי
סגן ראש העירייה
יו"ד הועדה

חברים, זו היתה יריית פתיחה מאד מרשימה, עניינית, מקצועית, רצינית, גם אני למדתי דברים שלא ידעתי. כל אחד מכם פה שגריר ואני מאד אשמח שתעבירו את זה הלאה, כי נעשים פה דברים שהם דברים חשובים, טובים, נכונים, למען הציבור, למען הכדור, למען העיר. צריך להמשיך. יש מה לתקן, יש מה לעשות, יש מה לשפר, כמו תמיד, אבל הכיוון הוא כיוון נכון. ואני חייב להגיד, מהנתונים שראיתי וגם שמתי לב שבשלושת השנים האחרונות מספר הגינות הקהילתיות קפצו מ-26 גינות נדמה לי ל-42 ועכשיו יש 3 גינות, ואנחנו רק באפריל. אז יש באמת קפיצה, וזה תודות לך, כמנהל אגף, מנהל רשות מזה 3 שנים, והצוות המדהים, עינת וכמובן מיכל שהיא כאילו מן, לא אחות חורגת, (אבל חלק מהמשפחה מהכיוון של האבא, לא מהכיוון של האמא), באמת תודה רבה. אבל תמשיכו להציק ולהעלות דברים ולהגיד, כדי שכל הזמן נשתפר, כי זה חשוב.

מר איתן בן עמי:

רק מילה טובה. הצוות כפי שראיתם, הוא צוות מחויב. אין פה עובדים, יש פה אנשים שבאמת כל אחד מאמין במה שהוא עושה, מאנשי הקרקעות והאזבסט והקרינה וניטור האוויר וכל העולמות של התוכן פה, אנשים חיים את התפקיד שלהם ומבינים את החשיבות שלו, וזה היתרון הגדול שלנו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

תודה רבה לכולם. אני מודה לכם שבאתם ונועל בזאת את הישיבה.

*** הישיבה נעולה ***